

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

2021.

Broj: 01-02-07-11-2-2903-6/21

Sarajevo, septembar 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA.....	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI.....	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	14
6.	KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	15
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	16
6.1.1	Prihodi i primici	16
6.1.1.1	Prihodi od poreza	16
6.1.1.2	Neporezni prihodi.....	16
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije	17
6.1.1.4	Primici od prodaje stalnih sredstava	17
6.1.1.5	Primici od finansijske imovine	17
6.1.1.6	Primici od zaduživanja.....	17
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	17
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih.....	17
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	18
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	20
6.1.2.4	Kapitalni transferi	24
6.1.2.5	Izdaci za kamate	27
6.1.2.6	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	27
6.1.2.7	Tekuća rezerva.....	28
6.1.2.8	Izdaci za otplatu dugova.....	29
6.1.3	Finansijski rezultat.....	29
6.2	BILANS STANJA.....	30
6.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	30
6.2.1.1	Novčana sredstva	30
6.2.1.2	Kratkoročna potraživanja i plasmani	30
6.2.2	Stalna sredstva	32
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	33
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	34
6.2.5	Popis sredstava i obaveza	35
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	35
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	35
8.	JAVNE NABAVKE	36
9.	SUDSKI SPOROVI	40
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	40
V	PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	41
	Konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu.....	42
	Konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	45
	Konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine....	46

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Srednjobosanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Račun prihoda i rashoda, Izveštaj o novčanim tokovima, Izveštaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izveštaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, konsolidovani finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Kantona na 31. 12. 2021. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja u iznosu od 24.232.607 KM evidentirane su u vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora, što ima za posljedicu da obaveze i višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2021. godine u Bilansu stanja nisu tačno iskazani. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH (tačke 6.1.3, 6.2.3 i 7. Izvještaja);
2. Dugoročne obaveze po osnovu zajmova za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 15.042.159 KM, kao i potraživanja od krajnjeg korisnika, nisu evidentirane na odgovarajućim bilansnim pozicijama Glavne knjige Trezora, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, kao i povezanih potraživanja. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH (tačka 6.2.4 Izvještaja).

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava¹. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izvještaje

Ministrica finansija Kantona je odgovorna za izradu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Kantona;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Srednjobosanskog kantona za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Kantona za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. U okviru budžeta Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta odobrene su unutrašnje preraspodjеле u iznosu od najmanje 3.210.000 KM, odnosno 20% odobrenog budžeta, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta. Navedeno je imalo za posljedicu da je stvorena nova budžetska pozicija čiji način izvršavanja nije uređen Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona (tačke 5. i 6.1.2.4 Izvještaja);
2. Za kapitalne transfere za nabavku opreme zdravstvenim ustanovama, tekuće transfere za finansiranje osnovnih muzičkih škola, dio tekućih transfera za poticaj privredi i dio tekućih transfera za oblast kulture i sporta u iznosu od 4.593.430 KM nisu utvrđeni kriteriji rasподjеле, a za kapitalne transfere za poticaj povratku, zaštitu okoliša, poticaj vodoprivredi i dio tekućih transfera za oblast kulture i sporta u iznosu od 7.331.741 KM nisu primijenjeni prethodno utvrđeni kriteriji za rasподjelu, što nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta (tačke 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvještaja);
3. Tenderska dokumentacija za javnu nabavku usluga prevoza učenika nije sačinjena na način propisan odredbama Zakona o javnim nabavkama, što je imalo za posljedicu usvajanje žalbi ponuđača i nabavku ovih usluga u iznosu od 2.779.285 KM bez provođenja zakonom propisanih postupaka. U postupcima nabavke imovine u iznosu od 985.000 KM u pojedinim slučajevima nisu objavljeni javni pozivi, nisu donesene odluke o izuzeću, niti su dostavljeni izvještaji Agenciji za javne nabavke. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama (tačke 6.1.2.6 i 8. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primjenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Kantona u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju konsolidovanih finansijskih izvještaja, rukovodstvo Kantona odgovorno je da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o konsolidovanim finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Kantona, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 7. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Sačinjiti Registar budžetskih korisnika u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH.	4.
2.	Potrebno je da budžetski korisnici donesu pravilnike o internim kontrolama i mape procesa, te da usklade interne akte sa Odlukom Vlade o radnom vremenu i rasporedu radnog vremena.	4.
3.*	Budžetski korisnici trebaju imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, uspostaviti registar rizika i sačinjavati godišnji, a Ministarstvo finansija konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontroli, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.*	Uspostaviti funkciju budžetskog nadzora u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	4.
5.	Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona urediti način izvršavanja tekućih transfera za zdravstvene ustanove i kapitalnih transfera za projekte od značaja za Kanton, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	5.
6.	Unutrašnje preraspodjele sredstava na budžetskim stawkama vršiti na način i do visine utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona.	5.
7.*	Potrebno je da se budžetski korisnici pridržavaju rokova izrade godišnjih i periodičnih finansijskih izvještaja, te da obrasce za izvještavanje o transferima sačinjavaju u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	6.
8.*	Angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji vršiti u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Zakona o radu.	6.1.2.2
9.*	Poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.	6.1.2.2
10.*	Tekuće transfere osnovnim muzičkim školama odobravati na osnovu prethodno utvrđenih kriterija, kako je to propisano Zakonom o izvršavanju Budžeta, do preispitivanja uslova za upis u Registar budžetskih korisnika.	6.1.2.3
11.*	Tekuće transfere za oblast kulture i sporta i poticaje vodoprivredi realizovati uz primjenu kriterija utvrđenih programima korištenja sredstava, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona.	6.1.2.3
12.	Programima utroška sredstava za poticaj privrede i za oblast kulture i sporta utvrditi kriterije za dodjelu sredstava na zahtjev korisnika, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona.	6.1.2.3
13.	Programom utroška sredstava za nabavku opreme zdravstvenim ustanovama utvrditi kriterije raspodjele sredstava, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona.	6.1.2.4

14.	Kapitalne transfere za poticaj povratku prognanika, obnovu i razvoj i kapitalne transfere iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša realizovati uz primjenu kriterija utvrđenih programima korištenja sredstava, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona.	6.1.2.4
15.	Rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.	6.1.2.6
16.*	Potrebno je da Ministarstvo finansija utvrdi procedure evidentiranja novčanih sredstava pravosudnih institucija i evidentira ih u sistemu Glavne knjige Trezora u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.	6.2.1.1
17.	Cjelokupna potraživanja Kantona po osnovu naknada za koncesije knjigovodstveno evidentirati u bilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora, te okončati aktivnosti na otpisu potraživanja po istom osnovu koja su ocijenjena kao nenaplativa.	6.2.1.2
18.	Potrebno je da Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta uspostavi pomoćne knjige stalnih sredstava za osnovne i srednje škole u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.2
19.	Obaveze Kantona po osnovu zajmova za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama i s njima povezana potraživanja Javnog preduzeća Regionalni vodovod „Plava voda“, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	6.2.4
20.*	Prilikom provođenja godišnjeg popisa imovine i obaveza poštovati rokove utvrđene Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i vlastitim aktima.	6.2.5
21.*	Obaveze po osnovu izvršnih sudske rješenja evidentirati na bilansnim pozicijama Glavne knjige Trezora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu u FBiH.	7.
22.	Tendersku dokumentaciju za nabavku usluga prevoza učenika sačinjavati na način da sadrži sve propisane elemente, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima, a naročito u dijelu uslova za kvalifikacije i tehničke specifikacije.	8.
23.	Potrebno je da budžetski korisnici donose odluke o izuzeću od primjene Zakona o javnim nabavkama, osiguraju transparentnost ovih nabavki objavom/javnim pozivom i izvještavaju Agenciju za javne nabavke u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama i njegovih provedbenih akata.	8.
24.*	Vršiti procjenu ishoda potencijalnih potraživanja i obaveza po osnovu sudske postupaka i iskazivati ih u okviru vanbilansne evidencije, u skladu s članom 55. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.	9.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (11)

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. konsolidovani finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
 - Zakon o izvršavanju Budžeta Srednjobosanskog kantona za 2021. godinu;
 - Budžet Srednjobosanskog kantona za 2021. godinu;
 - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Zakon o organizovanju i djelokrugu kantonalnih ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave Srednjobosanskog kantona;
 - Zakon o trezoru u FBiH;
 - Zakon o javnim nabavkama;
 - Zakon o državnoj službi u FBiH;
 - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
 - Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti Srednjobosanskog kantona;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o koncesijama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Srednjobosanski kanton, kao federalna jedinica FBiH, uspostavljen je Ustavom FBiH,² Zakonom o federalnim jedinicama³ i Ustavom Srednjobosanskog kantona.⁴

Ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom FBiH izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona. Administrativno, Kanton čini 12 općina: Bugojno, Busovača, Dobretići, Donji Vakuf, Fojnica, Gornji Vakuf – Uskoplje, Jajce, Kiseloj, Kreševo, Novi Travnik, Travnik i Vitez.

Ustavne nadležnosti obavljaju se putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Zakonodavnu vlast vrši Skupština Srednjobosanskog kantona (u dalnjem tekstu: Skupština Kantona), a izvršnu Vlada Srednjobosanskog kantona (u dalnjem tekstu: Vlada Kantona) koju čini predsjednik i osam ministara. Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove, u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcioniranje. Kantonalnim ministarstvima rukovode ministri, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova kojima je povjereni izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa utvrđuju se Budžetom Srednjobosanskog kantona (u dalnjem tekstu: Budžet Kantona), koji na prijedlog Vlade donosi Skupština Kantona. Iz Budžeta Kantona finansira se 107 korisnika, od čega je: osam ministarstava, 53 osnovne škole, 25 srednjih škola, sedam pravosudnih institucija i 14 ostalih korisnika.

Budžetom Kantona za 2021. godinu planirano je 5.382 zaposlenih. Na 31. 12. 2021. godine u Kantonu je bilo 5.391 zaposlenih (osnovno obrazovanje: 2.443 srednje obrazovanje: 1.102, ministarstva, službe, uprave i zavodi: 1.495, pravosudne institucije: 351).

Predsjednik Vlade je Tahir Lendo, imenovan 15. 2. 2019. godine, kojem je ovo treći mandat.

Sjedište Vlade Kantona je u Travniku, u Ulici Stanična broj 43.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Kantona za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Finansijski izvještaji Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona, bili su predmet posebne revizije za 2021. godinu.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima, u periodu od oktobra 2021. do jula 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine FBiH“ br. 1/94

³ „Sl. novine FBiH“ br. 9/96

⁴ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“ br. 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 8/98, 10/00, 8/03, 2/04

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u dalnjem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Kantona za 2019. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o konsolidovanim finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Kanton je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio je o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrđili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Računovodstvene politike za kantonalne budžetske korisnike i Trezor usaglašene su s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor u dijelu kratkoročnih razgraničenja.
- 2) Unos podataka u Glavnu knjigu Trezora vrši se na propisanim obrascima, koje je potpisala i ovjerila ovlaštena osoba u skladu s Uputstvom o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora.
- 3) Budžetom Kantona i njegovom izmjenom planirano je pokriće akumuliranog deficitra, kako je to predviđeno članom 43. Zakona o budžetima u FBiH.
- 4) Osigurano je mišljenje Federalnog ministarstva finansija mišljenje u vezi s planiranim prihodima i primicima, u skladu s članom 33. Zakona o budžetima u FBiH.
- 5) U kolonama obrazaca koje se odnose na planirane pozicije u godišnjim izvještajima o izvršenju budžeta uneseni su podaci iz posljednjeg budžeta koji je usvojila Skupština Kantona i sačinjavaju se detaljna obrazloženja u analizi iskaza uz računovodstvene izvještaje, u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
- 6) Izvještaj o izvršenju Budžeta sačinjen je na način kako je propisano članom 97. Zakona o budžetima u FBiH.
- 7) Troškovi reprezentacije koriste se u skladu s Odlukom o utrošku sredstava za materijalne troškove i evidentiraju se na osnovu vjerodostojne knjigovodstvene dokumentacije.
- 8) Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona i odlukama Vlade o odobravanju sredstava utvrđena je namjena transfera Općini Dobretići.
- 9) Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima Ministarstva privrede realizovani su uz primjenu utvrđenih kriterija.
- 10) Izvještaji o namjenskom utrošku odobrenih subvencija Ministarstva privrede dostavljaju se u skladu sa zaključenim ugovorima.
- 11) Potraživanja starija od šest mjeseci knjigovodstveno se evidentiraju na poziciji sumnjivih i spornih, u skladu s Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i Kantonalni trezor.
- 12) Poduzete su sve zakonom propisane radnje s ciljem naplate potraživanja, kako je to predviđeno člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH.
- 13) Sredstva za rad Agencije za privatizaciju ne odobravaju se u vidu pozajmica.
- 14) U slučajevima javnih nabavki u kojima je kriterij najniža cijena provodi se e-aukcija, u skladu s članom 10. Pravilnika o uslovima i načinu korištenja e-aukcije.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova planiralo je i realizovalo nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, kao kapitalne transfere. Međutim, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva ovu vrstu davanja planirano je i evidentiralo kao kapitalne transfere.

- 2) Određeni budžetski korisnici još uvijek ne sačinjavaju izvještaj o namjenskom utrošku transfera na način propisan odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH u dijelu navođenja svih propisanih podataka, kao i tekstualnog obrazloženja.
- 3) Ispoštovani su rokovi propisani Zakonom o budžetima u FBiH koji se odnose na: izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike, dostavljanje i usvajanje Dokumenta okvirnog budžeta i Godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta i izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja. Međutim, nisu ispoštovani utvrđeni rokovi za sačinjavanje pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Nerealizovane preporuke

- 1) Uspostaviti sistem unutrašnjih kontrola po COSO modelu, imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, sačinjavati i dostavljati godišnji i konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.
- 2) U Registar budžetskih korisnika uključiti osnovne muzičke škole kojima je Kanton osnivač.
- 3) Uspostaviti budžetski nadzor, kako je to propisano odredbama članova od 79. do 83. Zakona o budžetima u FBiH.
- 4) Za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta potrebno je da budžetski korisnici angažuju izvršioce u skladu s odredbama Zakona o radu, Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH.
- 5) Preispitati opravdanost isplata naknada za rad u komisijama kod obavljanja redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave, a u slučajevima isplate naknada obračunavati pripadajući porez i doprinose shodno važećim zakonskim propisima.
- 6) Tekuće transfere osnovnim muzičkim školama odobravati na osnovu prethodno utvrđenih kriterija, kako je to Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona i predviđeno.
- 7) Poticaje u vodoprivredi realizovati uz primjenu kriterija utvrđenih Programom raspodjele i prenosa sredstava sa kriterijima za odabir projekata sa pozicije poticaji vodoprivredi.
- 8) Novčana sredstva pravosudnih institucija evidentirati u okviru Jedinstvenog računa trezora, kako bi se sve transakcije iskazale u Glavnoj knjizi trezora, u skladu s članom 15. Zakona o trezoru u FBiH.
- 9) Prilikom provođenja godišnjeg popisa imovine i obveza poštovati rokove propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i vlastitim aktima.
- 10) Sudska rješenja o izvršenju evidentirati na bilansnim pozicijama rashoda i kratkoročnih obaveza, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, radi istinitog i fer iskazivanja u finansijskim izvještajima.
- 11) Sudske sporove u toku evidentirati u vanbilansnoj evidenciji kao potencijalne obaveze, u skladu s članom 55. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Prilikom dugoročnog zaduženja osigurati procjenu kreditne sposobnosti Federalnog ministarstva finansija, kako je predviđeno članom 7. Zakona o dugu, zaduženju i garancijama u FBiH. Nije vršena ocjena postupanja po preporuci jer nije bilo novih zaduživanja Kantona.
- 2) Poticaje neprofitnim organizacijama Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva realizirati po prethodno utvrđenim kriterijima. Nije vršena ocjena postupanja po preporuci jer poticaji neprofitnim organizacijama iz oblasti vodoprivrede nisu realizovani u revidiranoj godini.
- 3) Poticaj u poljoprivredi – primarna poljoprivredna proizvodnja realizovati na način utvrđen Programom i kriterijima utroška Poticaj u poljoprivredi – primarna poljoprivredna proizvodnja i Uputi za ostvarivanje kantonalnih novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji. Nije vršena ocjena postupanja po preporuci jer modeli podrške na koje se odnosila preporuka nisu bili predmet poticaja u revidiranoj godini.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu date su ukupno 24 preporuke, od čega je 13 novih i 11 preporuka⁵ datih u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2019. godinu (deset nerealizovanih i jedna djelimično realizovana).

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljenе prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem Pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljenе prethodne revizije, obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se one ne bi ponovile u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U Pismu rukovodstvu dato je šest preporuka, od kojih su dvije djelimično implementirane do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, a četiri preporuke nisu implementirane. Preporuke koje nisu implementirane biće ponovljene u okviru Izvještaja.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Kanton u obavljanju poslova iz djelokruga i nadležnosti upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljujući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata u skladu sa važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁶ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁹

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa. Način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjeseta za obavljanje poslova i zadataka kod budžetskih korisnika, uređeni su pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.

Uvidom u Registar budžetskih korisnika Kantona utvrdili smo da nije uspostavljen u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH¹⁰, s obzirom na to da su u Registru kao budžetski korisnici upisani Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Kantonalna uprava za šumarstvo, iako se radi o organizacionom dijelu Ministarstva, odnosno potrošačkom mjestu. Također, osnovne muzičke škole se finansiraju putem transfera iako im je osnivač kanton, međutim nije utvrđeno da li ispunjavaju uslove za upis u Registar.

⁵ Četiri preporuke iz prethodnog perioda ocijenjene kao djelimično ili nerealizirane (koje se odnose na izvještavanje i sufinansiranje osnovnih muzičkih škola) spojene su u dvije preporuke. Jedna djelimično realizovana preporuka koja se odnosi na planiranje i knjigovodstveno evidentiranje ponovljena je u Izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2021. godinu.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁹ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

Budžetski korisnici nisu uspostavili sistem internih kontrola prema COSO modelu, kako to nalaže odredbe Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Većina njih još uvijek nije imenovala koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, ili su za koordinatora imenovani zaposlenici koji nisu iz reda najvišeg rukovodstva što nije u skladu s članom 7. Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

U vezi s **upravljanjem rizicima**, značajan broj budžetskih korisnika ne vrši identifikovanje i kontinuiranu procjenu uticaja i vjerovatnoće rizika za ključne segmente poslovanja, nisu uspostavili registre rizika, niti su donesene Strategije upravljanja rizicima.

Kontrolne aktivnosti temelje se na pisanim pravilima i principima, postupcima i drugim mjerama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Ministarstvo finansija je usaglasilo Računovodstvene politike za kantonalne budžetske korisnike i Kantonalni trezor sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor¹¹ u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja prikupljenih, a nerealizovanih namjenskih sredstava za zaštitu i spašavanje i sredstava od privatizacije na poziciju razgraničenih prihoda. Međutim, Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i Kantonalni trezor nisu propisane procedure evidentiranja novčanih sredstava pravosudnih institucija u okviru Glavne knjige Trezora. Također, doneseno je Uputstvo o otvaranju posebnih transakcijskih računa u okviru Jedinstvenog računa Trezora Srednjobosanskog kantona.

Većina budžetskih korisnika nije donijela akt o internim kontrolama, niti su sačinili mape procesa kojima bi se definisali tokovi procesa, odgovorna lica i identificovali rizici s mjerama za njihovo smanjenje. Također, ministarstva i drugi organi kantonalne uprave nisu uskladili svoje pravilnike o evidentiranju radnog vremena sa Odlukom o radnom vremenu i rasporedu radnog vremena u kantonalnim organima državne službe,¹² niti po njoj postupaju.

Na nivou Kantona nije uspostavljen sistem izvještavanja o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola za koji su odgovorni rukovodioci budžetskih korisnika. Samo pet budžetskih i četiri vanbudžetska korisnika dostavili su Ministarstvu finansija izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola za 2021. godinu. Imajući u vidu broj dostavljenih izvještaja, Ministarstvo finansija nije sačinilo konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola za Kanton i dostavilo ga Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija. Obaveza sačinjavanja godišnjih i konsolidovanog izvještaja o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola utvrđena je odredbama Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

U pojedinim slučajevima interne kontrole nisu funkcionalne, što je rezultiralo pogrešnim iskazivanjima u finansijskim izvještajima i određenim neusklađenostima s propisima koji su na snazi.

S obzirom na to da nisu poduzete značajnije aktivnosti na uspostavi sistema internih kontrola, te da smo utvrdili da određene interne kontrole nisu funkcionalne, konstatujemo da nije vršeno ni **praćenje i procjena** njegovog funkcionisanja i utvrđivanje mjera za razvoj sistema.

Značajan broj budžetskih korisnika nije vršio identifikovanje i procjenu rizika, niti su uspostavili registar rizika. Nisu donesene Strategije upravljanja rizicima, niti mape procesa kojima se definišu tokovi procesa, odgovorna lica i identificuju rizici s mjerama za njihovo smanjenje. Zbog navedenog, konstatujemo da poduzete aktivnosti na nivou Kantona nisu bile dovoljne kako bi se uspostavio i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasnovan na COSO modelu koji bi sprječio pogrešna iskazivanja u finansijskim izvještajima i neusklađenosti s propisima koji su na snazi, što je i obaveza utvrđena Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 58/16

¹² „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 7/05 i 9/06

Preporuke:

- **sačiniti Registar budžetskih korisnika u skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH;**
- **potrebno je da budžetski korisnici donesu pravilnike o internim kontrolama i mape procesa, te da usklade interne akte sa Odlukom Vlade o radnom vremenu i rasporedu radnog vremena;**
- **budžetski korisnici trebaju imenovati koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, uspostaviti registar rizika i sačinjavati godišnji, a Ministarstvo finansija konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrola, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Budžetski nadzor

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva finansija sistematizovano je radno mjesto budžetskog inspektora, kao samostalnog izvršioca, kojem je u opisu radnih zadataka provođenje inspekcijskog nadzora kod budžetskih korisnika. Iako je Vlada Kantona dala saglasnost za raspisivanje javnog konkursa za popunu radnog mjeseta, do okončanja revizije nije objavljen. **S obzirom na to da radno mjesto budžetskog inspektora nije popunjeno, nije uspostavljen budžetski nadzor u skladu s članovima od 79. do 85. Zakona o budžetima u FBiH.**

Preporuka:

- **uspostaviti funkciju budžetskog nadzora u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

Fiskalna odgovornost

U skladu s odredbama člana 44. Zakona o budžetima u FBiH, rukovodioci korisnika Budžeta Kantona, vanbudžetski fondovi i općine s područja Kantona dužni su sačinjavati izjavu o fiskalnoj odgovornosti, a prijem i provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti vrši Ministarstvo finansija. Način popunjavanja i rokovi sastavljanja i predaje, kao i način provjere izjava o fiskalnoj odgovornosti propisani su Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.¹³ Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, niti drugim pisanim aktom Ministarstva finansija nije utvrđeno radno mjesto za prijem i provjeru izjava o fiskalnoj odgovornosti. Shodno tome, Ministarstvo finansija je vršilo samo prijem izjava o fiskalnoj odgovornosti, ali ne i formalnu provjeru sadržaja dostavljenih izjava i provjeru vjerodostojnosti odgovora datih u uzorku obrazaca, što je obaveza utvrđena članom 44. Zakona o budžetima u FBiH i članom 13. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti. Prema prezentiranoj dokumentaciji, sedam škola, Općina Donji Vakuf i Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona nisu dostavili izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Ministarstvo finansija nije vršilo formalnu i suštinsku provjeru dostavljenih izjava, zbog čega nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH¹⁴ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,¹⁵ u Ministarstvu finansija je uspostavljen Odjel za internu reviziju, kao zajednička jedinica za internu reviziju 107 budžetskih korisnika i devet općina na području Kantona. U Odjelu je sistematizovano pet radnih mjeseta, od kojih su popunjena četiri. Usvojen je Strateški plan i program rada Odjela za internu reviziju za period 2021–2023. godinu i Godišnji plan i program rada za 2021. godinu. Godišnji izvještaj interne revizije za 2021. godinu dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija i Vladi Kantona, koja ga je usvojila Zaključkom od 3. 3. 2022. godine.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

U 2021. godini obavljeno je svih 18 planiranih revizija budžetskih korisnika (15 revizija visokog rizika i tri srednjeg). Internim revizijama obuhvaćeni su procesi: plaće i naknade plaća kod osam budžetskih korisnika, izdaci za električnu energiju u svim pravosudnim institucijama, usluge reprezentacije u svim osnovnim školama, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge u svim srednjim školama, transferi kod tri budžetska korisnika. Svi izvještaji su dostavljeni rukovodiocima revidiranih budžetskih korisnika, kao i Vladi Kantona, koja svojim zaključcima zadužuje korisnike da izvršavaju date preporuke. Od ukupno datih 85 preporuka, u izvještajnom periodu je provedeno 45 preporuka.

Strateškim planom predviđeno je da će se revizije općina koje ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice za internu reviziju, obavljati u 2022. godini.

Prevencija korupcije

Vlada Kantona je 25. 6. 2021. godine usvojila Strategiju za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije i Akcioni plan za provođenje Strategije za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije SBK za period 2021.-2025. Utvrđeni je opći cilj, te strateški ciljevi koji su dalje razrađeni kroz programe i mјere koji se operacionaliziraju kroz Akcioni plan, sa precizno određenim aktivnostima, izvršiocima tih aktivnosti iz različitih oblasti, pokazateljima uspješnosti, rokovima i planiranim sredstvima.

Tim za sprečavanje korupcije čini devet članova iz ministarstava, a zadaci tima utvrđeni su rješenjem o njegovom imenovanju koji je donijela Vlada Kantona.

Prema Izvještaju o radu Tima za sprečavanje korupcije, u 2021. godini su realizovana četiri projekta koji se odnose na: izradu Strategije i Akcionog plana za realizaciju Strategije, izradu akcionih planova svih institucija/organa uprave u Kantonu, uspostavu Registra imenovanih lica u Kantonu i Registra svih zaposlenih u javnom sektoru Kantona i aktivnosti na profesionalizaciji Tima (sačinjen je nacrt Zakona o Kantonalnom uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u Kantonu). Pored navedenih projekata, Tim je tokom godine sarađivao sa nevladinim organizacijama, misijom OSCE-a u BiH, kao i sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžet Srednjobosanskog kantona za 2021. godinu¹⁶ (u daljem tekstu: Budžet) Skupština je usvojila 16. 12. 2020. godine u iznosu od 217.545.330 KM, zajedno sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Srednjobosanskog kantona za 2021. godinu (u daljem tekstu: Zakon o izvršavanju Budžeta).

Izmjene i dopune Budžeta¹⁷ u iznosu od 239.820.491 KM usvojene su 22. 11. 2021. godine. Izmjenama i dopunama Budžeta planirani su prihodi u iznosu od 238.157.791 KM, primici od finansiranja u iznosu od 1.515.100 KM i primici od prodaje stalnih sredstava u iznosu od 147.600 KM. Rashodi su planirani u iznosu od 214.810.159 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava od 16.611.176 KM, izdaci za otplate dugova od 4.802.970 KM i pokriće ostvarenog deficita od 3.596.186 KM. U skladu s članom 45. Zakona o izvršavanju Budžeta, odlukama Vlade Budžet je uvećan za 123.201 KM namjenskih neplaniranih, a ostvarenih donacija, te je iznosio 239.943.692 KM.

Napominjemo, da su u okviru rashoda Budžetom planirana sredstva za izmirenje dijela dospjelih obaveza po osnovu izvršnih sudskih odluka u iznosu od 2.046.400 KM i po osnovu vansudskih nagodbi u iznosu od 500.000 KM.

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da Ministarstvo finansija može donijeti odluku o preraspodjeli na prijedlog korisnika, u okviru ukupno odobrenog iznosa za korisnika, najviše do 10% ukupno odobrenih rashoda i izdataka za tog budžetskog korisnika. Revizijom smo utvrdili da su nakon izmjena i dopuna Budžeta, odlukama Ministarstva finansija odobrene preraspodjele rashoda i izdataka Ministarstvu obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta u iznosu od najmanje 3.210.000 KM što iznosi 20% njegovih rashoda i izdataka odobrenih Budžetom.

¹⁶ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 1/21

¹⁷ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 11/21

Uz zahtjev za preraspodjelu odobrenih sredstava Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta nije priložilo odgovarajuću dokumentaciju na osnovu koje se Ministarstvu finansija daju na uvid razlozi za dodatnim sredstvima na budžetskoj stavci koja se povećava do kraja godine, odnosno razlozi za smanjenje odobrenih budžetskih stavki. **Zbog navedenog, konstatujemo da nije ispoštovana procedura i ograničenja za unutrašnje preraspodjele kako je to propisano odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta i Zakona o budžetima u FBiH. S obzirom na to da je izvršena preraspodjela sredstava sa pozicije kapitalnih izdataka na kapitalne transfere koji nisu planirani budžetom, način izvršavanja ovog transfera nije uređen Zakonom o izvršavanju Budžeta (tačka 6.1.2.4 Izvještaja).**

Zakonom o izvršavanju Budžeta nije uređen ni način izvršavanja tekućeg transfera zdravstvenim ustanovama kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike (tačka 6.1.2.3 Izvještaja). Navedeno nije u skladu s članom 7. Zakona o budžetima u FBiH, prema kojem se uz budžet donosi zakon kojim se uređuje struktura prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka budžeta i njegovo izvršavanje.

Skupština Kantona je 15. 9. 2021. godine usvojila Strategiju razvoja Srednjobosanskog kantona za period 2021.–2027. Ova Strategija predstavlja polazni dokument i podlogu za izradu sektorskih strategija, dokumenta okvirnog budžeta, budžeta i programa javnih investicija Kantona, programa rada Vlade za mandatno razdoblje, trogodišnjeg plana rada ministarstava i drugih tijela i godišnjeg programa rada Vlade. Smjernice za trogodišnje planiranje rada Kantona za period 2022.-2025. godina, usvojene su 10. 2. 2022. godine. **Međutim, sektorske strategije još uvijek nisu urađene, niti se započelo sa trogodišnjim planiranjem rada kod svih kantonalnih ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave, kako je to predviđeno Strategijom i Smjernicama.**

Skupština Kantona je donijela Program rada za 2021. godinu 3. 3. 2021. godine, kada je prihvatiла i Program rada Vlade kantona za 2021. godinu, a Izvještaj o radu Vlade Kantona za 2021. godinu usvojen je 30. 3. 2022. godine. Izvještaj o izvršenju Budžeta Kantona za 2021. godinu je u utvrđenom roku dostavljen Skupštini Kantona, koja ga je usvojila 29. 6. 2022. godine.

Preporuke:

- *Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona urediti način izvršavanja tekućih transfera za zdravstvene ustanove i kapitalnih transfera za projekte od značaja za Kanton, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH;*
- *unutrašnje preraspodjele sredstava na budžetskim stavkama vršiti na način i do visine utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona.*

6. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo finansija sačinilo je konsolidovane godišnje izvještaje za Budžet Kantona i u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH dostavilo ih Federalnom ministarstvu finansija u utvrđenom roku. Većina budžetskih korisnika sačinila je godišnje finansijske izvještaje sa kašnjenjem, zbog čega nisu u utvrđenom roku dostavljeni Finansijsko-informatičkoj agenciji i Ministarstvu finansija.

Uz konsolidovane i pojedinačne godišnje računovodstvene izvještaje sačinjene su analize iskaza, u kojima je obrazloženo izvršenje budžeta u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Revizijom smo utvrdili da se većina budžetskih korisnika nije pridržavala rokova za dostavljanje periodičnih izvještaja. Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta i Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova nisu sačinjavali izvještaje o namjenskom utrošku transfera na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, s obzirom na to da nisu navedeni iznosi utrošenih/neutrošenih sredstava po izvještaju od krajnjeg korisnika i pismeno obrazloženja o namjenskom utrošku sredstava ili razlozi za neutrošena sredstva.

Preporuka:

- *potrebno je da se budžetski korisnici pridržavaju rokova izrade godišnjih i periodičnih finansijskih izvještaja, te da obrasce za izvještavanje o transferima sačinjavaju u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu iskazani su prihodi i primici u iznosu od 236.853.865 KM. Njihovu strukturu čine: prihodi od poreza (193.832.713 KM), primljeni transferi i donacije (25.742.228 KM), neporezni prihodi (16.148.915 KM), primici od zaduživanja (865.477 KM), primici od prodaje stalnih sredstava (164.528 KM) i primici od finansijske imovine (100.004 KM).

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza iskazani su u iznosu od 193.832.713 KM. Prema strukturi, najznačajniji su prihodi od indirektnih poreza (149.062.149 KM), poreza na dobit preduzeća (23.825.099 KM), poreza na dohodak (19.852.321 KM) i poreza na imovinu (1.010.080 KM), koji se prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH, doznačavaju na depozitni račun Kantona.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani su u iznosu od 16.148.915 KM, a odnose se na naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga (10.922.385 KM), novčane kazne (3.846.127 KM), prihode od poduzetničkih aktivnosti i imovine (1.378.873 KM) i druge tekuće prihode (1.530 KM).

6.1.1.2.1 Prihodi od koncesija

U okviru prihoda od poduzetničkih aktivnosti i imovine iskazani su prihodi od koncesija u iznosu od 1.115.710 KM, od čega kod Ministarstva privrede 670.000 KM, a kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva 445.710 KM.

U skladu sa Zakonom o koncesijama,¹⁸ naknade za koncesije predstavljaju prihod Kantona i općina na čijem se području predmet koncesije nalazi, a raspoređuju se u omjeru 60% općini i 40% Kantunu. Nadzor nad ispunjavanjem obaveza plaćanja naknade za koncesiju, kao i nadzor nad radom koncesionara, u nadležnosti je Kantona.

Prema podacima o raspodjeli javnih prihoda na korisnike (B-2 obrazac) prihodi od koncesija ostvareni su u iznosu od 2.447.553 KM, od čega je Kantunu raspoređeno 956.819 KM, općinama 1.435.228 KM i Kantunu Sarajevo 55.506 KM.¹⁹

Za dio prihoda koji pripada Kantonu, nadležna ministarstva (Ministarstvo privrede i Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva) pripremaju programe utroška, koje usvaja Vlada Kantona. Shodno tome, oni imaju tretman namjenskih prihoda i priznaju se pri utrošku sredstava. Neutrošeni dio prihoda iskazan je na vremenskim razgraničenjima.

Prema prezentiranim podacima, na 31. 12. 2021. godine je bilo zaključeno 170 ugovora o koncesijama, i to za: projektovanje, izgradnju, korištenje i prenos male hidroelektrane (70), korištenje pitke vode, mineralnih i termalnih voda (13) korištenje vode za potrebe javnog vodosnabdijevanja (14), korištenje energetskih sirovina (3), korištenje nemetalnih sirovina (38), skijališta (5) i vjetroelektrane (27). Eksplataciju prirodnih resursa obavljalo je 68 koncesionara, sa kojima je zaključeno ukupno 93 ugovora o koncesiji. Detaljnije o aktivnostima na naplati potraživanja po osnovu naknada od koncesija opisano je u tački 6.2.1.2 Izvještaja.

¹⁸ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 8/09, 6/13, 9/15 i 7/20

¹⁹ Po osnovu koncesijskog ugovora za eksplataciju dolomita zaključenog sa Baumit Kamen d.o.o. Sarajevo za eksplatacijsko polje „Plješevac“ koje se nalazi jednim dijelom i na području Kantona Sarajevo.

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 25.742.228 KM, a najvećim dijelom odnose se na primljene tekuće transfere od drugih nivoa vlasti (25.481.348 KM) i kapitalne transfere od inostranih vlada (192.839 KM).

U okviru primljenih tekućih transfера od drugih nivoa vlasti najznačajniji su primljeni transferi od Federalnog ministarstva finansija u svrhu finansijske pomoći Kantonu (22.278.273 KM), Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za civilne žrtve rata (1.771.139 KM) i od Vijeća ministara BiH za saniranje ekonomskih šteta uzrokovanih pandemijom Covid-19 (831.553 KM).

Odlukom Vlade FBiH od 2. 9. 2021. godine Kantonu su odobrena sredstva u iznosu od 22.278.273 KM u svrhu finansijske pomoći za provođenje strukturalnih reformi i prevazilaženje socijalnih, ekonomskih i zdravstvenih posljedica pandemije Covid-19, kao i za infrastrukturne projekte. Ugovor o dodjeli pomoći zaključen je 15. 9. 2021. godine sa Federalnim ministarstvom finansija, kojim se Kanton obavezao da će sredstva namjenski utrošiti i dostaviti izvještaj o utrošku do 31. 12. 2022. godine. Odlukom Vlade Kantona od 16. 12. 2021. godine utvrđena je namjena i način utroška primljenog transfera, te su sredstva u cijelosti utrošena u 2021. godini u skladu s navedenom Odlukom.

6.1.1.4 Primici od prodaje stalnih sredstava

Primici od prodaje stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 164.528 KM, a odnose se na primitke od prodaje motornih vozila (112.168 KM) i primitke od prodaje zemljišta (52.360 KM).

6.1.1.5 Primici od finansijske imovine

Primici od finansijske imovine iskazani su u iznosu od 100.004 KM, a odnose se na primljene otplate dospjelih obaveza Kantonalne direkcije za puteve na osnovu Ugovora u vezi otplate dijela kredita Razvojne banke FBiH za finansiranje izgradnje regionalne ceste Kreševo – Lepenica iz 2015. godine. Ugovorom je definisana obaveza povrata sredstava u tromjesečnim tranšama u roku utvrđenom za povrat kredita do 2022. godine. Prema prezentiranoj dokumentaciji, Kantonalna direkcija za puteve je tokom 2021. godine izmirila dospjele obaveze po otplatnom planu.

6.1.1.6 Primici od zaduživanja

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu od 865.477 KM i odnose se na sredstva prenesena sa razgraničenja Ministarstva finansija po osnovu neutrošenih primitaka po kreditnom zaduženju Kantona kod Razvojne banke u svrhu finansiranja projekata izgradnje, rekonstrukcije i sanacije putne infrastrukture na osam putnih pravaca u Kantonu. Iskazani primici od domaćeg zaduživanja jednaki su iskazanim rashodima na poziciji kapitalnih transfera Ministarstva finansija.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 217.629.762 KM. Rashode i izdatke čine: plaće, naknade i doprinosi (135.090.599 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (40.658.034 KM), izdaci za materijal i usluge (21.989.478 KM), kapitalni transferi (10.641.690 KM), izdaci za otplate dugova (4.478.097 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (4.391.401 KM) i izdaci za kamate (380.463 KM).

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Plaće i naknade troškova zaposlenih, iskazane u iznosu 122.843.102 KM, čine bruto plaće i naknade plaća, te naknade troškova zaposlenih.

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu od 104.913.637 KM. Obračun plaća i naknada plaća vrši se na osnovu Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Srednjobosanskog kantona,²⁰ Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika Srednjobosanskog kantona,²¹ Zakona o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u FBiH²² i kolektivnih ugovora.

Članom 60. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH utvrđeno je da se zakonima o plaćama i naknadama zaposlenih u organima vlasti kantona, trebaju propisati koeficijenti za izabrane dužnosnike, nosioce izvršnih funkcija i savjetnike u kantonalnim organima vlasti, s tim da se ne mogu utvrditi veći koeficijenti od koeficijenata utvrđenih u članu 9. ovog Zakona. Ovim Zakonom je za nosioce izvršnih funkcija (ministre) utvrđen koeficijent 9.

Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Srednjobosanskog kantona za ministre u Vladi Kantona utvrđen je koeficijent 9,30, zbog čega konstatujemo da koeficijent za ministre nije usaglašen.

Za obračun plaća državnih službenika i namještenika, primjenjivali su se platni razredi i koeficijenti propisani Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Srednjobosanskog kantona i oni su usklađeni sa koeficijentima, u okviru istih platnih razreda za državne službenike i namještenike, utvrđenim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

Za obračun plaća svih budžetskih korisnika, osim nosilaca pravosudnih dužnosti, utvrđena je osnovica u iznosu od 290 KM i bod 1. Najviša neto plaća (bez minulog rada) u 2021. godini je iznosila 4.074 KM, a najniža neto plaća 537 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 17.929.465 KM, a odnose se na: naknadu za topni obrok (10.951.306 KM), naknadu za prevoz na posao i sa posla (3.270.683 KM), regres za godišnji odmor (2.502.264 KM), pomoć u slučaju smrti (590.431 KM), otpremninu zbog odlaska u penziju (504.052 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (91.839 KM), naknadu za odvojeni život (15.579 KM) i jubilarne nagrade (3.311 KM).

Obračun i isplata naknada troškova zaposlenih vrši se u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Srednjobosanskog kantona, Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaća i dodatka na plaću,²³ Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika Srednjobosanskog kantona, Uredbom o načinu ostvarivanja prava na naknadu i dodatke na plaću policijskih službenika Srednjobosanskog kantona,²⁴ Zakonom o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u FBiH i kolektivnim ugovorima. Uvidom u obračun i isplatu naknada troškova zaposlenih na bazi uzorka nisu utvrđene nepravilnosti.

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 21.989.478 KM. Strukturu izdataka čine: ugovorene i druge posebne usluge (6.776.240 KM), izdaci za energiju (5.121.613 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (3.778.986 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (2.439.622 KM), nabavka materijala (1.599.923 KM), izdaci za tekuće održavanje (956.735 KM), unajmljivanje imovine i opreme (846.296 KM), izdaci osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa (367.808 KM) i putni troškovi (102.255 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge najvećem dijelom čine: izdaci za volonterski rad (1.337.089 KM), izdaci za druge samostalne djelatnosti (1.048.593 KM), izdaci za hardverske i softverske usluge (389.508 KM), naknade skupštinskim zastupnicima (353.190 KM), izdaci za rad komisija (300.206 KM) i usluge reprezentacije (287.219 KM).

²⁰ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 2/12, 5/14, 7/14, 12/15, 15/17 i 2/19

²¹ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 11/11, 5/14 i 6/19

²² „Sl. novine FBiH“, br. 72/05 i 22/09

²³ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 3/12, 5/12, 10/14 i 2/18

²⁴ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 14/11, 10/14 i 9/19

Izdaci za volonterski rad (1.337.089 KM) iskazani su po osnovu stručnog ospozobljavanja volontera bez zasnivanja radnog odnosa u kantonalnim organima uprave na period od jedne godine na osnovu javnog poziva. Vlada Kantona je, na prijedlog komisije za prijem volontera, donijela Odluku o prijemu osoba za stručno ospozobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa (volontera) za 2021. godinu sa rang listom od 418 volontera.

Izdaci za druge samostalne djelatnosti (1.048.593 KM) odnose se na ugovore o djelu, a najznačajniji su kod ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja (527.551 KM), te Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (292.350 KM). Ovi izdaci kod ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja najvećim dijelom su se odnosili na angažman za redovnu nastavu zaključivanjem ugovora o djelu za nastavnu godinu 2020/2021 i 2021/2022. Kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta iskazani su ugovori o djelu za provođenje vozačkih ispita u iznosu od 216.586 KM, kao i ugovor o djelu za obavljanje poslova vozača u iznosu od 12.600 KM. Revizijom smo utvrdili da su i ostali budžetski korisnici, uz saglasnost Vlade Kantona, zaključivali ugovore o djelu za obavljanje poslova koji su u najvećoj mjeri sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji: Ministarstvo unutrašnjih poslova (49.828 KM) za obavljanje poslova održavanja čistoće, stručnog saradnika za kriptozaštitu i sigurnost sistema, višeg referenta za knjigovodstvo, izdavanje ličnih dokumenata; Služba za zajedničke poslove (20.700 KM) za poslove održavanja čistoće, vođenja protokola i poslove višeg referenta za arhivske poslove; Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (12.876 KM) za poslove stručnog saradnika za zaštitu voda; Ministarstvo zdravstva i socijalne politike (10.800 KM) za poslove unosa podataka iz domena socijalne zaštite; Ured za javne nabavke za potrebe korisnika budžeta Kantona (7.440 KM) za poslove tehničkog sekretara.

Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje poslova iz nadležnosti budžetskih korisnika koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Radi se o redovnim poslovima, zbog čega i ne mogu imati karakter i tretman ugovora o djelu. Naime, za obavljanje poslova koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i koji se obavljaju u kontinuitetu izvršioci se angažuju u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Zakona o radu.

Izdaci za rad komisija (300.205 KM) najvećim dijelom odnose se na izdatke: Ministarstva unutrašnjih poslova u iznosu od 51.439 KM (ured za pritužbe javnosti, javne nabavke, policijski odbor, odbor za sigurnost, komisija za obuku i ospozobljavanje); Ministarstva zdravstva i socijalne politike u iznosu od 45.460 KM (komisija za polaganje stručnih ispita, komisija za provođenje postupka revizije i spisa predmeta centara za socijalni rad); Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta u iznosu od 38.213 KM (stručni ispit, nadzor polaganja vozačkih ispita); Kantonalna uprava civilne zaštite u iznosu od 27.591 KM (polaganje ispita za protupožarnu zaštitu i profesionalne vatrogasce); Ministarstva prostornog uređenja, gradnje, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova u iznosu od 24.581 KM (komisija za tehnički pregled) i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 23.755 KM (komisija za koncesija, za provođenje javnog poziva).

U odabranom uzorku utvrdili smo da obračun naknada zaposlenicima, po osnovu angažmana u komisijama u iznosu od najmanje 107.647 KM, nije imao tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak²⁵ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak,²⁶ kao i Zakonom o doprinosima²⁷ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, zbog čega nisu obračunati i uplaćeni propisani porez i doprinosi.²⁸ Napominjemo da je navedenim propisima utvrđeno da naknade zaposlenicima po osnovu angažmana po bilo kom osnovu, a u vezi sa nesamostalnom djelatnošću, neovisno o tome da li se ti poslovi obavljaju u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti. Shodno tome, obaveza poslodavca je da obračuna i uplati porez i pune doprinose, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama Zakona o doprinosima i Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21 i 20/22

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17

U okviru izdataka za usluge prevoza i goriva iskazani su izdaci za prevoz učenika osnovnih škola na području Kantona u ukupnom iznosu od 3.191.541 KM. Utvrđene nepravilnosti u vezi s javnim nabavkama ovih usluga obrazložene su u tački 8. Izvještaja.

Izdaci osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa najvećim dijelom odnose se na osiguranje zaposlenika (162.341 KM) i izdatke bankarskih usluga i platnog prometa (103.851 KM). Konstatovane nepravilnosti u vezi s provođenjem procedure javne nabavke za bankarske usluge i platni promet obrazložene su u tački 8. Izvještaja.

Preporuke:

- *angažovanje izvršilaca za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji vršiti u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi u FBiH, Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Zakona o radu;*
- *poreze i doprinose na naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima.*

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi planirani su u iznosu od 44.585.296 KM, a realizovani u iznosu od 40.658.034 KM. Struktura tekućih transfera je sljedeća: transferi pojedincima (15.725.091 KM), tekući transferi drugim nivoima vlasti (12.783.636 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (4.185.074 KM), subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima (3.616.743 KM), subvencije javnim preduzećima (1.275.430 KM), tekući transferi u inostranstvo (11.038 KM) i drugi tekući rashodi (3.061.022 KM).

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da budžetski korisnici realizuju tekuće transfere na osnovu programa utroška koje usvaja Vlada Kantona na prijedlog budžetskog korisnika, odluka i kriterija koje donosi Vlada Kantona, te kantonalnih propisa. Bitni elementi programa utroška sredstava, koje su budžetski korisnici dužni predložiti Vladi Kantona, jesu naziv i svrha programa, kriteriji raspodjele sredstava, te iznos i izvor sredstava.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti najvećim dijelom iskazani su kod Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta (3.553.920 KM), Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (3.312.104 KM), Ministarstva zdravstva i socijalne politike (3.020.000 KM), Ministarstva privrede (1.316.000 KM) i Kantonalne uprave za branioce (954.012 KM).

Tekući transferi drugim nivoima vlasti **Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta** najvećim dijelom odnose se na sufinansiranje visokog školstva i stipendiranje (1.797.347 KM), transfer osnovnim muzičkim školama kojima je Kanton osnivač (1.000.000 KM) i transfer za predškolsko obrazovanje (400.000 KM).

Zakonom o izvršavanju Budžeta utvrđeno je da se sredstva za sufinansiranje osnovnih muzičkih škola kojima je Kanton osnivač koriste na osnovu kriterija koje, na prijedlog Ministarstva, utvrđi Vlada Kantona. Revizijom smo utvrdili da se sredstva za sufinansiranje ovih ustanova odobravaju na osnovu odluka Vlade Kantona kroz mjesecne tranše za četiri osnovne muzičke škole. Korisnici transfera izvještavaju Ministarstvo kroz godišnje finansijske izvještaje.

Nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje na koji način je izvršena raspodjela sredstava, odnosno koje kriterije je Ministarstvo primijenilo kako bi sačinilo prijedlog, a Vlada Kantona donijela odluku o raspodjeli. Također, napominjemo da osnovne muzičke škole nisu podnijele zahtjev za upis u Registar budžetskih korisnika, a nije ni preispitano da li ispunjavaju uslove za upis.

Zbog navedenog, raspodjela sredstva za sufinansiranje osnovnih muzičkih škola kojima je Kanton osnivač u iznosu od 1.000.000 KM izvršena je bez prethodno utvrđenih kriterija, što nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** poticaje vodoprivredi (3.312.104 KM) koji su realizovani iz vodnih naknada, koncesionih naknada i interventnih sredstava.

Revizijom smo utvrdili da programima utroška sredstava od vodnih naknada, koncesionih naknada i interventnih sredstava za poticaje vodoprivredi nisu definisani jasni i mjerljivi kriteriji, zbog čega se ocjena kvaliteta i značaja predloženih projekata, u najvećoj mjeri utvrđivala na osnovu subjektivne ocjene članova komisije. Također, nije utvrđena obaveza dostavljanja dokaza o ispunjenosti kriterija koji su bili predmet bodovanja, niti je definisan način utvrđivanja visine sredstava u odnosu na ostvareni broj bodova i traženi iznos sredstava. O utvrđenim nepravilnostima je šire obrazloženo u Izještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2021. godinu.

Imajući u vidu navedeno, konstatujemo da raspodjela sredstava općinama sa područja Kantona u iznosu od 3.312.104 KM nije izvršena uz primjenu utvrđenih kriterija. Zbog toga, transferi nižim nivoima vlasti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nisu realizovani u skladu s programima utroška sredstava, odnosno na način definisan odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

U okviru tekućih transfera drugim nivoima vlasti **Ministarstva zdravstva i socijalne politike** iskazani su transferi: Zavodu za zdravstveno osiguranje Kantona (1.500.000 KM), Zavodu za javno zdravstvo Kantona (840.000 KM) i domovima zdravlja (680.000 KM).

Transfer Zavodu za zdravstveno osiguranje Kantona odobren je, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta, Odlukom Vlade od 16. 12. 2021. godine u iznosu od 1.500.000 KM kao pomoć za finansijsku stabilnost u uslovima pandemije. Zavod za zdravstveno osiguranje Kantona je 15. 6. 2022. godine dostavio izještaj o utrošku sredstva sa pratećom dokumentacijom, prema kojem su sredstva utrošena za liječenje osiguranika Zavoda od virusa Covid-19 za period maj – decembar 2021. godine.

Transfer Zavodu za javno zdravstvo Kantona realizovan je u iznosu od 400.000 KM u svrhu sufinansiranja rada, a preostalih 440.000 KM je odobreno za nabavku PCR testova i VTM setova, aparata u mikrobiološkom laboratoriju i nabavku vakcina. Do okončanja revizije dio odobrenih sredstava je opravdan kroz dostavljene izještaje.

Način izvršavanja i namjena transfera domovima zdravlja (680.000 KM) nisu propisani Zakonom o izvršavanju Budžeta. Na osnovu pojedinačnih zahtjeva domova zdravlja, Vlade Kantona je, na prijedlog Ministarstva, odobrila sredstva u ukupnom iznosu od 680.000 KM, na ime sufinansiranja troškova nastalih zbog pandemije javnim ustanovama domovima zdravlja u Kantonu. Sa korisnicima sredstava nisu zaključeni ugovori, već je odlukama Vlade Kantona utvrđena obaveza dostavljanja izještaja o utrošku sredstava. Do okončanja revizije većina korisnika je dostavila izještaje o utrošku sredstava.

S obzirom na to da Zakonom o izvršavanju Budžeta niti procedurama Ministarstva nisu utvrđeni kriteriji koji bi se primijenili prilikom sačinjavanja prijedloga odluke o raspodjeli sredstava domovima zdravlja, ne možemo potvrditi da je raspodjela sredstava zasnovana na principu transparentnosti, kako je propisano članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

Tekući transferi pojedincima su najvećim dijelom iskazani kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike (10.112.294 KM), Kantonalne uprave za branioce (3.525.638 KM), Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (864.233 KM) i Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta (703.725 KM).

Tekući transferi pojedincima **Ministarstva zdravstva i socijalne politike** najvećim dijelom odnose se na isplatu prava korisnicima iz osnova federalnog Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom²⁹ i Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom,³⁰ a to su prava iz socijalne zaštite (4.454.078 KM), zaštita porodica s djecom (3.163.024 KM) i civilne žrtve rata (2.328.239 KM).

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18

³⁰ „Sl. novine Srednjjobosanskog kantona“, br. 10/05

Kantonalna uprava za branioce realizovala je tekuće transfere pojedincima za egzistencijalnu novčanu pomoć (1.897.438 KM), pomoć za liječenje (642.064 KM), stipendije školske djece branjoca (547.500 KM), sufinansiranje stambenog zbrinjavanja branjoca (414.000 KM) i druge. Ovi transferi se realizuju na osnovu Zakona o novčanoj egzistencijalnoj naknadi,³¹ Zakona o dopunskim pravima branilaca,³² pravilnika Ministarstva i programa korištenja sredstava.

Tekući transferi pojedincima **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** iskazani su po osnovu novčanih podrški pojedincima u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.³³

Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta realizovalo je tekuće transfere pojedincima za nabavku udžbenika učenicima osnovnih škola (455.470 KM), transfere pojedincima za kulturu i sport (121.800 KM), finansiranje troškova prevoza učenika (75.455 KM) i pomoć ugroženim učenicima (51.000 KM).

Transferi neprofitnim organizacijama su najvećim dijelom iskazani kod Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta (1.729.800 KM), Skupštine (886.500 KM) i Kantonalne uprave za branjouce (810.800 KM).

Transferi neprofitnim organizacijama **Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta** najvećim dijelom odnose se na transfer za sport (936.100 KM) i transfer za kulturu (595.200 KM).

Programom utroška sredstava za sport utvrđeno je da će se sredstva dodjeljivati na osnovu javnog poziva, te izuzetno na osnovu zahtjeva podnesenih tokom godine. Kriteriji za dodjelu sredstava definisani su javim pozivom, Pravilnikom o kriterijima raspodjele sredstava za sport³⁴ i Instrukcijom o vrednovanju i načinu bodovanja projekata izgradnje, rekonstrukcije i opremanja školskih objekata i terena. Na osnovu javnog poziva neprofitnim organizacijama odobrena su sredstva u iznosu od 650.300 KM, a na osnovu pojedinačnih zahtjeva korisnika 285.800 KM (od toga iz Tekuće rezerve 23.000 KM). **Revizijom nismo mogli potvrditi da su prilikom bodovanja prijava pristiglih putem javnog poziva primjenjeni utvrđeni kriteriji, a u pojedinim slučajevima je odobren veći iznos sredstava po zahtjevu u odnosu na tražena sredstva.**

Programom utroška sredstava za oblast kulture utvrđeno je da će se sredstva dodjeljivati na osnovu javnog poziva, te izuzetno na osnovu zahtjeva podnesenih tokom godine. Kriteriji za dodjelu sredstava definisani su javnim pozivom, Pravilnikom o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava za programe iz oblasti kulture i Instrukcijom za mjerjenje/vrednovanje posebnih kriterija za prihvatljivost projekta/programa iz oblasti kulture. Na osnovu javnog poziva neprofitnim organizacijama odobrena su sredstva u iznosu od 404.500 KM, a na osnovu pojedinačnih zahtjeva korisnika 241.200 KM (od toga iz Tekuće rezerve 82.900 KM). **Uvidom u obrasce za vrednovanje programa/projekata iz oblasti kulture nismo mogli utvrditi vezu između ostvarenih bodova i odobrenog iznosa sredstava. Također, u pojedinačnim slučajevima odobren je veći iznos sredstava po zahtjevu u odnosu na tražena sredstva.**

Raspodjela sredstava neprofitnim organizacijama za kulturu i sport putem javnog poziva u ukupnom iznosu od 1.054.800 KM nije izvršena uz primjenu utvrđenih kriterija, a za raspodjelu sredstava na osnovu zahtjeva korisnika u iznosu od 421.100 KM programima utroška nisu ni definisani kriteriji. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima najvećim dijelom iskazane su kod Ministarstva privrede (2.911.118 KM) i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (572.166 KM).

U okviru subvencija privatnim preduzećima **Ministarstvo privrede** je iskazalo tekuće transfere koji se odnose na: poticaj privredi (2.197.381 KM), za ublažavanje posljedica izazvanih pandemijom Covid-19 (339.768 KM), podršku razvoju poduzetništva i pokretanju novih start-up kompanija (187.300 KM) i druge.

³¹ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 9/20

³² „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 7/16

³³ „Sl. novine FBiH“, br.42/10, 99/19

³⁴ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 6/16 i 4/17

Poticaji privredi realizovani su u iznosu od 2.197.381 KM, od čega 1.676.051 KM putem javnog poziva i 511.330 KM iz interventnih sredstava.

Programom korištenja sredstava sa kriterijima raspodjeliće se pozicije subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima i njegovom izmjenom predviđena je raspodjela sredstava u ukupnom iznosu od 2.200.000 KM i to 1.700.000 KM putem javnog poziva i 500.000 KM interventnih sredstava koja se dodjeljuju po zahtjevu korisnika. Sredstva dodijeljena putem javnog poziva namijenjena su za održavanje postojećih radnih mesta u privrednim društвima i obrtima (izuzev 50.000 KM za sufinansiranje kamatne stope ili profitne marže sa odabranom bankom), a odobrena su privrednim društвima i obrtima koji ispunjavaju uslove iz javnog poziva prema broju zaposlenih radnika u vrijeme podnošenja prijave u maksimalnom iznosu od 75% minimalne neto plaće u FBiH po zaposlenom, kao i za povećanje broja radnih mesta između dva javna poziva. Uvidom u realizaciju poticaja privredi putem javnog poziva, na bazi uzorka nismo utvrdili značajnije nepravilnosti.

U vezi s realizacijom poticaja privredi iz interventnih sredstava konstatovali smo da programom korištenja sredstava nisu definisani kriteriji za raspodjelu interventnih sredstava, što nije u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** odnose se na poticaje poljoprivrede realizovane u skladu sa Zakonom o novčanim podrшкама u poljoprivredi i ruralnom razvoju,³⁵ a prema programima utroška sredstava i Uputstvu za ostvarivanje kantonalnih novčanih podrški.

Subvencije javnim preduzećima najvećim dijelom iskazane su kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (593.005 KM), Kantonalne uprave za šume (400.000 KM) i Ministarstva pravosuđa i uprave (202.425 KM).

U okviru subvencija javnim preduzeћima **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** iskazani su poticaji vodoprivredi (443.005 KM) i transfer Šumskoprivrednom društvu „Srednjobosanske šume“ d.o.o. Donji Vakuf (150.000 KM). Kao što je ranije navedeno kod transfera nižim nivoima vlasti, poticaji vodoprivredi nisu realizovani uz primjenu utvrđenih kriterija. Zbog toga, **subvencije javnim preduzeћima Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 443.005 KM nisu realizovane u skladu s programima utroška sredstava, odnosno na način definisan odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.**

Kod **Kantonalne uprave za šume** iskazane subvencije javnim preduzeћima (400.000 KM) odnose se na transfer Šumskoprivrednom društvu „Srednjobosanske šume“ d.o.o. Donji Vakuf u svrhe utvrđene Zakonom o šumama Srednjobosanskog kantona.

Drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 3.061.022 KM, od čega se na Ministarstvo finansija odnosi 2.564.231 KM, a na Ministarstvo pravosuđa i uprave 496.791 KM.

U okviru drugih tekućih rashoda kod **Ministarstva finansija** evidentirani su rashodi po osnovu izvršnih sudskih rješenja prema utvrđenom redoslijedu prioriteta u skladu sa usvojenim Akcionim planom Vlade Kantona (2.000.500 KM) i povrati više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda (563.731 KM). Kod **Ministarstva pravosuđa i uprave** odnose se na rashode po osnovu vansudskih nagodbi u vezi potraživanja iz radnog odnosa koja su dosuđena pravosnažnim sudskim odlukama zaposlenicima budžetskih korisnika Kantona.

Način izvršavanja tekućih transfera nižim nivoima vlasti – zdravstvenim ustanovama kod Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta u iznosu od 680.000 KM nije utvrđen Zakonom o izvršavanju Budžeta, niti su procedurama budžetskog korisnika definisani kriteriji koji bi se primijenili prilikom sačinjavanja prijedloga odluke o raspodjeli sredstava.

Programima utroška sredstva Ministarstva privrede za poticaj privredi i Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta za oblast kulture i sporta nisu definisani kriteriji za dodjelu sredstava na zahtjev korisnika, niti su utvrđeni kriteriji za sufinansiranje osnovnih muzičkih škola.

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br.42/10, 99/19

Zbog navedenog, tekući transferi nižim nivoima vlasti u iznosu od 1.000.000 KM, tekući transferi neprofitnim organizacijama Ministarstva obrazovanja, nauke, mlađih, kulture i sporta u iznosu od 421.100 KM i subvencije privatnim preduzećima Ministarstva privrede u iznosu od 511.330 KM nisu realizovani u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

Također, nismo mogli potvrditi da je raspodjela sredstava putem javnih poziva Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za poticaj vodoprivredi i Ministarstva obrazovanja, nauke, mlađih, kulture i sporta za oblast kulture i sporta izvršena u skladu s utvrđenim kriterijima, zbog čega tekući transferi nižim nivoima vlasti u iznosu od 3.312.104 KM i subvencije javnim preduzećima u iznosu od 443.005 KM kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i transferi neprofitnim organizacijama Ministarstva obrazovanja, nauke, mlađih, kulture i sporta u iznosu od 1.054.800 KM nisu realizovani u skladu s usvojenim programima, odnosno na način definisan odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

Preporuke:

- *tekuće transfere osnovnim muzičkim školama odobravati na osnovu prethodno utvrđenih kriterija, kako je to propisano Zakonom o izvršavanju Budžeta, do preispitivanja uslova za upis u Registar budžetskih korisnika;*
- *tekuće transfere za oblast kulture i sporta i poticaje vodoprivredi realizovati uz primjenu kriterija utvrđenih programima korištenja sredstava, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona;*
- *programima utroška sredstava za poticaj privrede i za oblast kulture i sporta utvrditi kriterije za dodjelu sredstava na zahtjev korisnika, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona.*

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 10.641.690 KM, što je za 27% više u odnosu na Budžetom odobrena sredstva (8.387.183 KM). Naime, kapitalni transferi drugim nivoima vlasti kod Ministarstva obrazovanja, nauke, mlađih, kulture i sporta nisu Budžetom planirani, već su odlukom ministrike finansija odobrene preraspodjеле unutar tog budžetskog korisnika u ukupnom iznosu od 3.210.000 KM.

Najznačajniji su kapitalni transferi drugim nivoima vlasti (9.511.847 KM), kapitalni transferi neprofitnim organizacijama (506.000 KM) i kapitalni transferi pojedincima (369.450 KM).

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti iskazani su kod Ministarstva obrazovanja, nauke, mlađih, kulture i sporta (3.210.000 KM), Ministarstva zdravstva i socijalne politike (2.872.520 KM), Ministarstva prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih pitanja (2.521.832 KM), Ministarstva finansija (865.477 KM) i Kantonalne uprave za geodetske i imovinskopravne poslove (42.018 KM).

Zakonom o izvršavanju Budžeta predviđeno je da se sredstva kapitalnih transfera kod Ministarstva finansija koriste na osnovu odluka Vlade, a kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike i Ministarstva prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih pitanja, na osnovu programa koje na prijedlog budžetskog korisnika, usvaja Vlada. Prema Zakonu o izvršavanju Budžeta, bitan dio programa, između ostalih, su kriteriji raspodjele sredstava, a odluku o izdvajaju sredstava donosi Vlada Kantona, na prijedlog budžetskog korisnika.

Ministarstvo obrazovanja, nauke, mlađih, kulture i sporta realizovalo je kapitalne transfere u ukupnom iznosu od 3.210.000 KM na osnovu odluka Vlade Kantona iz decembra 2021. godine. Sredstva su odobrena za sufinansiranje projekata važnih za Kanton: Općini Travnik za završetak izgradnje i opremanje Mješovite srednje škole „Travnik“ (3.000.000 KM), Općini Kiseljak za izgradnju sportske dvorane Osnovne škole „Kiseljak 2“ Zabrdje Kiseljak (170.000 KM) i Nadbiskupskom sjemeništu „Petar Barbarić“ Travnik za izgradnju pješačkog mosta (40.000 KM).

S obzirom na to da kapitalni transferi Ministarstva obrazovanja, nauke, mlađih, kulture i sporta nisu budžetom planirani, već su odlukom ministre finansija odobrene preraspodjele unutar tog budžetskog korisnika, način izvršavanja ovih transfera nije uređen Zakonom o izvršavanju Budžeta. Odlukama Vlade Kantona utvrđena je obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava, međutim nisu definisani rokovi za utrošak sredstava, niti rokovi za izvještavanje. Sa korisnicima sredstava nisu zaključeni ugovori kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze.

Nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje na koji način je izvršena raspodjela sredstava, odnosno koje kriterije je Ministarstvo primijenilo kako bi sačinilo prijedlog, a Vlada Kantona donijela odluku o raspodjeli.

Ministarstvo zdravstva i socijalne politike realizovalo je kapitalne transfere u iznosu od 2.872.520 KM, od čega je iz Tekuće rezerve Vlade odobreno 211.520 KM.

Prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti³⁶ Kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koja obuhvataju investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova, prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu sa mogućnostima Budžeta Kantona.

Programom utroška sredstava planiranih u Budžetu za nabavku opreme zdravstvenim ustanovama Kantona i njegovim izmjenama predviđena su sredstva iznosu od 2.856.000 KM. U Programu su navedene zdravstvene ustanove sa područja Kantona sa unaprijed utvrđenim pojedinačnim iznosima planiranih sredstava za svaku zdravstvenu ustanovu po namjenama. Prema Programu, kriteriji za dodjelu sredstava zasnivali su se na Programu javnih investicija za period 2021.-2023. i na dostavljenim zahtjevima zdravstvenih institucija.

Navodimo da je Programom javnih investicija za period 2021.-2023. za projekat nabavke opreme i informatizaciju javnog zdravstvenog sistema u Kantonu, čiji je nosilac Ministarstvo zdravstva i socijalne politike, u 2021. godini planirano 1.025.000 KM za više općina. Međutim, Programom javnih investicija niti drugim aktom nije uređeno na osnovu kojih kriterija će se vršiti odabir projekata zdravstvenih ustanova koji će se finansirati iz Budžeta Kantona. **S obzirom na to da Programom utroška sredstava nisu definisani kriteriji za raspodjelu, konstatujemo da kapitalni transferi u iznosu od 2.661.000 KM nisu realizovani u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.**

Vlada Kantona je, na prijedlog Ministarstva donijela odluke o izdvajajući sredstava za projekte utvrđene Programom, te je Ministarstvo sa korisnicima zaključilo ugovore o namjenskom korištenju kojim je definisana obaveza izvještavanja. Do okončanja revizije, većina korisnika je dostavila izvještaje o utrošku sredstava, a određeni korisnici su obavijestili Ministarstvo da sredstva još uvijek nisu utrošena jer su postupci javne nabavke u toku.

Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih pitanja realizovalo je kapitalne transfere za poticaj povratku prognanika, obnovi i razvoju u iznosu od 2.596.476 KM i kapitalne transfere iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša u iznosu od 1.055.199 KM. Ovi transferi su najvećim dijelom iskazani na poziciji kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti (2.521.832 KM).

Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele – poticaji povratku prognanika, obnovi i razvoju predviđena su sredstva iznosu od 2.596.500 KM za finansiranje infrastrukturnih projekata, te pomoći pojedincima za poboljšanje uslova života i održivog povratka. Kriteriji za raspodjelu sredstava definisani su programom i javnim pozivom. Pravo prijave na javni poziv imale su jedinice lokalne samouprave i mjesne zajednice, javne ustanove, vjerske i kulturne institucije i pojedinci.

Ocjena pristiglih prijava nije vršena, već su svi predloženi projekti nakon pregleda uneseni u bazu nominiranih projekata, sa naznakom koja je dokumentacija dostavljena iz javnog oglasa i proslijeđeni ministru na razmatranje. **Nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su prilikom odabira projekata primjenjeni utvrđeni kriteriji, zbog čega konstatujemo da je samo vršena ocjena formalne ispravnosti pristiglih zahtjeva, ali ne i ocjena ostalih kriterija.**

³⁶ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 46/10 i 75/13

Odlukama Vlade Kantona, na prijedlog Ministarstva, odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od 2.596.500 KM. Ugovori su zaključeni sa korisnicima sredstava te je utvrđena obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku s rokom do 30. 6. 2022. godine.

Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele – iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša, predviđena su sredstva u iznosu od 1.400.000 KM za sufinansiranje projekata upotpunjavanja javnih objekata (421.800 KM), sufinansiranje izgradnje i jačanje infrastrukture (428.693 KM), nerealizovana sredstva iz prethodne godine (238.000 KM), interventna sredstva (195.782 KM) i druge oblasti. Osnovni stručni i posebni kriteriji, kao i broj maksimalnih bodova koji nosi svaki od kriterija utvrđeni su programom i javnim pozivom. Nakon javnog poziva komisija za stručnu ocjenu je izvršila bodovanje pristiglih prijava po osnovnim stručnim kriterijima, te je dostavila pregled svih prihvatljivih prijava ministru koji na osnovu posebnih kriterija daje prijedlog Odluke o izdvajaju sredstava. **Nije nam prezentirana dokumentacija na koji način je izvršena ocjena posebnih kriterija i utvrđen konačan iznos odobrenih sredstava po pojedinom projektu.**

Vlada Kantona je na prijedlog Ministarstva, donijela odluku o izdvajaju sredstava u ukupnom iznosu od 1.086.893 KM. Ugovori su zaključeni sa korisnicima sredstava te je utvrđena obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku s rokom do 30. 6. 2022. godine.

Imajući u vidu da je prilikom bodovanja pristiglih zahtjeva za raspodjelu sredstava za zaštitu okoliša vršena samo ocjena formalne ispravnosti pristiglih zahtjeva, a prilikom bodovanja zahtjeva za poticaj povratku prognanika, obnovi i razvoju nisu primjenjeni posebni kriteriji, smatramo da raspodjela sredstava kapitalnih transfera u iznosu od najmanje 2.521.832 KM nije izvršena uz primjenu utvrđenih kriterija.

Kapitalni transferi nižim nivoima vlasti **Ministarstva finansija** iskazani u iznosu od 865.477 KM, odobreni su odlukama Vlade Kantona i u cijelosti se odnose na doznake Kantonalnoj direkciji za puteve za sufinansiranje ugovorenih i izvedenih radova na izgradnji i rekonstrukciji regionalnih cesta. Kapitalni transfer je realizovan iz kreditnih sredstava Razvojne banke FBiH, za projekte izgradnje i rekonstrukcije regionalnih cesta na području Kantona odobrane Odlukom Skupštine Kantona o dugoročnom kreditnom zaduženju Kantona.³⁷ Način realizacije kreditnih sredstava namijenjenih za rekonstrukciju i izgradnju regionalnih puteva definisan je Odlukom Vlade Kantona od 11. 12. 2018. godine i Sporazumom koji je zaključen između Ministarstva i Kantonalne direkcije za puteve od 24. 1. 2019. godine. Ministarstvo je, u skladu s Odlukom Vlade i Sporazumom, učestvovalo u tehničkom prijemu projekata i vršilo kontrolu utroška kreditnih sredstava. Uvidom u odabrani uzorak realizovanog transfera nismo utvrdili nepravilnosti.

Način izvršavanja kapitalnih transfera nižim nivoima vlasti Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta u iznosu od 3.210.000 KM nije utvrđen Zakonom o izvršavanju Budžeta, niti su procedurama budžetskog korisnika definisani kriteriji koji bi se primijenili prilikom sačinjavanja prijedloga odluke o raspodjeli sredstava.

Programom utroška sredstva Ministarstva zdravstva i socijalne politike nisu definisani kriteriji raspodjele, zbog čega kapitalni transferi nižim nivoima vlasti u iznosu od 2.661.000 KM nisu realizovani u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

Također, nismo mogli potvrditi da je raspodjela sredstava Ministarstva prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, povratka i stambenih pitanja izvršena u skladu s utvrđenim kriterijima, zbog čega smatramo da kapitalni transferi nižim nivoima vlasti u iznosu od 2.521.832 KM nisu realizovani u skladu s usvojenim programima, odnosno na način definisan odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

³⁷ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 5/18

Preporuke:

- *programom utroška sredstava za nabavku opreme zdravstvenim ustanovama utvrditi kriterije raspodjele sredstava, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona;*
- *kapitalne transfere za poticaj povratku prognanika, obnovu i razvoj i kapitalne transfere iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša realizovati uz primjenu kriterija utvrđenih programima korištenja sredstava, u skladu s odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona.*

6.1.2.5 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazane su u iznosu od 380.462 KM i odnose se na plaćene kamate po osnovu dugoročnih kredita.

6.1.2.6 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 4.391.401 KM, a odnose se na: nabavku građevina (2.693.009 KM), nabavku opreme (1.077.816 KM), rekonstrukciju i investiciono održavanje (348.865 KM), nabavku zemljišta (200.000 KM) i nabavku stalnih sredstava u obliku prava (71.711 KM).

Izdaci za nabavku građevina najvećim dijelom evidentirani su kod Ministarstva unutrašnjih poslova (1.552.145 KM), Srednje muzičke škole Jakova Gotovca Novi Travnik (395.000 KM) i Ministarstva pravosuđa i uprave (390.000 KM).

Kod **Ministarstva unutrašnjih poslova** iskazani izdaci odnose se na: izgradnju objekata Policijske stanice Donji Vakuf (581.061 KM) i Policijske stanice Kreševo (589.333 KM), te kupovinu dijela objekta za Policijsku stanicu Novi Travnik (381.751 KM). Radovi na izgradnji objekata Policijske stanice Donji Vakuf i Policijske stanice Kreševo izvršeni su nakon provedenih otvorenih postupaka javnih nabavki. Odluku o izuzeću od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama, u skladu s članom 18. stav 2. Zakona, za kupovine dijela zgrade u vlasništvu Općine Novi Travnik, donio je ministar 28. 12. 2021. godine. Ugovor o kupoprodaji dijela zgrade zaključen je između Kantona i Općine Novi Travnik 30. 12. 2021. u vrijednosti od 387.751 KM. Dio zgrade koji je predmet kupovine već je koristila Policijska stanica Novi Travnik uz zakupninu, dok je drugi dio zgrade u vlasništvu Ministarstva. Naime, Skupština Kantona je 2019. dala saglasnost za kupovinu, kada je izdvojeno 220.000 KM za kupovinu dijela zgrade.

Zaključkom Vlade Kantona od 30. 12. 2021. godine data je saglasnost **Ministarstvu pravosuđa i uprave** za kupovinu nekretnine radi formiranja Odjeljenja Općinskog suda u Travniku sa sjedištem u Vitezu. Ministar je donio Odluku o izuzeću od primjene Zakona o javnim nabavkama, te su na osnovu Odluke Vlade o korištenju sredstava od 27. 1. 2022. godine iz Budžeta su izdvojena sredstva u iznosu od 390.000 KM, na način da je izvršeno rezervisanje rashoda. Ministarstvo je 5. 1. 2022. godine na internet stranici Vlade Kantona objavilo Informaciju o kupovini nekretnine sa pozivom zainteresovanim fizičkim i pravnim licima da dostave ponude Ministarstvu. Ugovor o kupoprodaji nekretnine zaključen je 29. 3. 2022. godine između Kantona i Pavlović Renata u vrijednosti od 390.000 KM. **Imajući u vidu da je kupoprodajni ugovor zaključen tek naredne godine, a izdatak priznat u 2021, utvrdili smo da priznavanje izdataka u iznosu od 390.000 KM nije zasnovano na modificiranom računovodstvenom principu nastanka događaja, prema kojem se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja.**

Kantonalno pravobranilaštvo je dalo mišljenje na nacrte ugovora o kupoprodaji nekretnina na zahtjev Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravosuđa i uprave.

Zaključkom od 16.12.2021. godine Vlada Kantona dala je saglasnost **Srednjoj muzičkoj školi Jakova Gotovca Novi Travnik** za kupovinu zgrade u vlasništvu Hrvatskog katoličkog dobrotvornog društva Sarajevo, odnosno da doneće odluku o izuzeću od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama, provede postupak i zaključi ugovor o kupovini objekta sa Hrvatskim katoličkim dobrotvornim društvom Sarajevo po cijeni od 395.000 KM. Ugovor o kupoprodaji je zaključen 30. 12. 2021. godine između škole i Hrvatskog katoličkog dobrotvornog društva Ogranak Novi Travnik u vrijednosti od 395.000 KM. **Nije nam prezentirana odluka o izuzeću primjene Zakona o javnim nabavkama, kako je to propisano članom 18. stav 2. Zakona o javnim nabavkama.**

Nabavka zemljišta iskazana je kod **Osnovne škole „Ivan Goran Kovačić“ Fojnica**. Vlada Kantona je Zaključkom od 23. 12. 2021 godine dala saglasnost za nabavku zemljišta, te je direktorica donijela Odluku o izuzeću od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama. Ugovor o kupoprodaji zemljišta zaključen je 29. 12. 2021. godine sa firmom TWI d.o.o. Kiseljak u vrijednosti od 200.000 KM. Utvrđene nepravilnosti prilikom kupovine nekretnina uz izuzeće od odredbi Zakona o javnim nabavkama konstatovane su u tački 8. Izvještaja.

Napominjemo da kod navedenih škola sredstva za nabavku zgrade i zemljišta nisu planirana Budžetom, već je na osnovu odluke Vlade Kantona od 30. 12. 2021. godine izvršena preraspodjela sa pozicije kapitalnih izdataka Ministarstva obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta.

Nabavka stalnih sredstava u obliku prava najvećim dijelom odnosi se na nabavku operativnog sistema – COVID potvrde kod **Ministarstva zdravstva i socijalne politike** (46.800 KM). Ugovor o nabavci zaključen je 18. 1. 2022 godine sa dobavljačem „BERG“ d.o.o. Sarajevo, a faktura je izdata 16. 2. 2022. godine. **Imajući u vidu da je kupoprodajni ugovor zaključen tek naredne godine, a izdatak u iznosu od 46.800 KM priznat u 2021. godini, utvrdili smo da priznavanje izdataka nije zasnovano na modificiranom računovodstvenom principu nastanka događaja, prema kojem se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja.**

U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i Kantonalni trezor, rashodi i izdaci priznaju se na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno o plaćanju, te je jedan od budžetskih principa i princip jedne godine.

Iako postupci nabavke stalnih sredstava kod Ministarstva pravosuđa i uprave i Ministarstva zdravstva i socijalne politike nisu okončani do kraja 2021., a ugovori su zaključeni i nabavke izvršene u 2022. godini, izdaci u iznosu od 436.800 KM priznati su i evidentirani u 2021. godini. Ovo nije u skladu s modificiranim računovodstvenim principom nastanka događaja, prema kojem se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose nezavisno od plaćanja. Navedeno je imalo za posljedicu da su izdaci za nabavku stalnih sredstava i razgraničeni rashodi više iskazani za 436.800 KM, a za isti iznos su manje iskazani finansijski rezultat tekuće godine, kao i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima.

Preporuka:

- *rashode i izdatke priznavati na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i Kantonalni trezor.*

6.1.2.7 Tekuća rezerva

Tekuća rezerva realizovana je u iznosu od 978.670 KM (po odlukama Vlade Kantona 678.670 KM, premijera 168.000 KM i ministrici finansija 132.000 KM). Prema Zakonu o izvršavanju Budžeta sredstva Tekuće rezerve koriste se za hitne, neplanirane i nedovoljno planirane izdatke koji se pojave tokom budžetske godine.

Sredstva Tekuće rezerve odobrena odlukama Vlade Kantona iskazana su kod više budžetskih korisnika, a odnose se na kapitalne transfere (211.520 KM), tekuće transfere drugim nivoima vlasti (161.000 KM), tekuće transfere neprofitnim organizacijama (134.400 KM) i tekuće transfere pojedincima (81.900 KM).

Na osnovu odluka premijera sredstva Tekuće rezerve korištena su za tekuće transfere pojedincima (88.300 KM), tekuće transfere neprofitnim organizacijama (67.200 KM) i tekuće transfere drugim nivoima vlasti (12.500 KM), iskazane u okviru budžetskog korisnika Kabinet premijera Vlade Kantona.

Odlukama ministricice finansija odobrena su sredstva Tekuće rezerve u okviru razdjela Ministarstva finansija za tekuće transfere neprofitnim organizacijama (72.800 KM), tekuće transfere pojedincima (48.200 KM) i tekuće transfere drugim nivoima vlasti (11.000 KM).

Revizijom na bazi uzorka utvrdili smo da su sredstva Tekuće rezerve realizovana na način kako je to predviđeno odredbama Zakona o izvršavanju Budžeta.

6.1.2.8 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova realizovani su u iznosu od 4.478.097 KM, a odnose se na otplate glavnice po dugoročnim kreditima.

6.1.3 Finansijski rezultat

U konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Budžet za 2021. godinu	Ostvareno u 2021. godini	Ostvareno u 2020. godini	Index (4/3) x 100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	238.157.790	235.723.856	201.462.224	98,98
I.1.	Prihodi od poreza	190.341.038	193.832.713	159.708.196	101,83
I.2.	Neporezni prihodi	20.118.583	16.148.915	16.908.473	80,27
I.3.	Primljeni transferi	27.698.169	25.742.228	24.845.554	92,94
II	RASHODI	214.810.160	208.760.264	191.297.814	97,18
II.1.	Tekući rashodi	44.585.296	40.658.034	35.300.765	91,19
II.2.	Kapitalni transferi	8.387.183	10.641.690	2.613.061	126,88
II.3.	Izdaci za kamate	466.019	380.463	627.164	81,64
II.4.	Tekuća budžetska rezerva	148.350			
III	TEKUĆI SUFICIT (I – II)	23.347.630	26.963.592	10.164.410	115,49
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV.2. – IV.1.)	16.463.576	4.226.873	4.442.405	25,67
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	147.600	164.528	0	111,47
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	16.611.176	4.391.401	4.442.405	26,44
V	UKUPAN SUFICIT/DEFICIT (III – IV)	6.884.054	22.736.719	5.722.004	330,28
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI.1. – VI.2.)	110.100	100.004	100.004	90,83
VI.1.	Primici od finansijske imovine	110.100	100.004	100.004	90,83
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	
VII	NETO OTPLATE DUGOVA (VII.1. - VII.2.)	(3.397.970)	(3.612.620)	(3.997.363)	106,32
VII.1.	Primici od zaduzivanja	1.405.000	865.477	1.854.061	61,60
VII.2.	Izdaci za otplate dugova	4.802.970	4.478.097	5.851.424	93,24
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	3.596.184	19.224.103	1.824.645	534,57

Podaci iz Bilansa stanja:

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	12.852.063	
Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima		6.372.040

U revidiranoj godini iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 19.224.103 KM.

Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima na 31. 12. 2021. godine u Bilansu stanja iskazan je u iznosu od 12.852.063 KM. U odnosu na prethodnu godinu kada je iskazan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 6.372.040 KM, ova pozicija je uvećana za 19.224.103 KM koliko iznosi ukupan finansijski rezultat.

Ne možemo potvrditi neraspoređeni višak prihoda nad rashodima koji je iskazan u iznosu od 12.852.063 KM s obzirom na to da izvršna sudska rješenja u procijenjenom iznosu od 24.232.607 KM nisu knjigovodstveno evidentirana na pozicijama rashoda i obaveza, nego u okviru vanbilansne evidencije Glavne knjige Trezora. Navedeno je imalo za posljedicu da u finansijskim izvještajima nisu tačno iskazani rashodi, obaveze i finansijski rezultati prethodnih perioda, kao ni višak prihoda nad rashodima.³⁸

³⁸ Obrazloženo u tački 7. Izvještaja

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

6.2.1.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva su iskazana u iznosu od 53.871.300 KM, a odnose se na stanje glavnog transakcijskog računa (44.361.828 KM), deset namjenskih računa (8.493.429 KM), deponovana sredstva (1.000.000 KM), sredstva u blagajni (14.761 KM) i izdvojena novčana sredstva (1.282 KM).

Na namjenskim računima su iskazana stanja novčanih sredstava koja se odnose na neutrošene namjenske prihode po osnovu: naknade za šume (2.309.500 KM), naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (2.052.490 KM), sredstva za zaštitu okoliša (1.122.641 KM), naknade za koncesije (997.583 KM), kreditna sredstva za izgradnju i rekonstrukciju regionalnih cesta (539.669 KM), sredstva od privatizacije - Escrow račun (917.672 KM), vodne naknade (487.242 KM), sredstva zaštite od požara i vatrogastva (87.371 KM) i sredstva za saniranje šteta od poplava (20.827 KM).

Deponovana sredstva odnose se na oročeni depozit kod Vakufske banke po osnovu Ugovora o kreditiranju branilaca sa područja Kantona, koji je Vlada Kantona zaključila 2014. godine na period od osam godina. Aneksima ugovora iz 2021. godine, period trajanja ugovora o kreditiranju branilaca, kao i ugovora o oročenom depozitu produžen je do 29. 6. 2031. godine.

Revizijom smo utvrdili da računi pravosudnih institucija nisu uključeni u Jedinstveni račun Trezora. Ovi budžetski korisnici (Kantonalni sud Novi Travnik, Kantonalno tužilaštvo, Općinski sud Travnik, Općinski sud Bugojno, Općinski sud Jajce i Općinski sud Kiseljak) otvorili su račune ranijih godina za depozite koje uplaćuju lica koja su stranke u parničnim ili krivičnim predmetima (sudovi), odnosno sredstva za ekshumaciju koja doznačava Federalno ministarstvo pravde (Kantonalno tužilaštvo). Ovlaštenja za raspolažanje sredstvima sa računa imaju rukovodioci institucija. **Poslovne promjene koje se odnose na transakcijske račune pravosudnih institucija knjigovodstveno se ne evidentiraju u okviru Glavne knjige Trezora, niti su Računovodstvenim politikama za kantonalne budžetske korisnike i Kantonalni trezor propisane procedure evidentiranja novčanih sredstava pravosudnih institucija u okviru Glavne knjige Trezora.**

Preporuka:

- ***potrebno je da Ministarstvo finansija utvrdi procedure evidentiranja novčanih sredstava pravosudnih institucija i evidentira ih u sistemu Glavne knjige Trezora u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.***

6.2.1.2 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 2.637.509 KM, a odnose se na potraživanja od pravnih osoba u iznosu od 428.618 KM i ostala potraživanja u iznosu od 2.208.891 KM.

Potraživanja od pravnih osoba čine potraživanja za isporučene robe i usluge (321.625 KM) i date avanse (106.993 KM). Najznačajnija potraživanja za isporučene robe i usluge odnose se na potraživanja po osnovu naknada za koncesije iskazana su kod Ministarstva privrede (229.226 KM) i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (66.544 KM).

Ostala potraživanja čine sumnjiva i sporna potraživanja (1.850.510 KM), ostala potraživanja (188.684 KM), potraživanja za bolovanje preko 42 dana (102.150 KM) i potraživanja za pretplaćene poreze i doprinose (67.967 KM). Sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na Ministarstvo privrede (913.202 KM), Ministarstvo finansija (835.833 KM) i Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (15.667 KM).

Ukupna potraživanja po osnovu naknada za koncesije na 31. 12. 2021. godine iznosila su 3.091.416 KM, od čega se u bilansnoj evidenciji vodi pripadajući iznos potraživanja Kantona (1.224.639 KM), dok se u vanbilansnoj evidenciji vodi pripadajući iznos potraživanja općina sa područja Kantona i Kantona Sarajevo - za lokalitet „Plješevac“ (1.866.777 KM). Nadležna ministarstva izdaju fakture korisnicima koncesija, te zajedno sa Ministarstvom finansija prate naplatu i poduzimaju aktivnosti naplate.

S obzirom na to da se općinama i Kantunu Sarajevo sredstva doznačavaju raspodjelom prihoda i da u njihovoj nadležnosti nije ni izdavanje faktura niti praćenje naplate, ova potraživanja u cijelosti trebaju biti knjigovodstveno evidentirana u Glavnoj knjizi Trezora. Također, uvažavajući činjenicu da je u Glavnoj knjizi evidentirano 40% ukupnog potraživanja, a u pomoćnoj evidenciji ministarstava 100%, one nisu usaglašene.

Sumnjiva i sporna potraživanja Ministarstva privrede i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u cijelosti se odnose na potraživanja po osnovu naknada za koncesije.

U cilju naplate sumnjivih i spornih potraživanja u 2021. godini pokrenuti su postupci prinudne naplate aktiviranjem instrumenata osiguranja plaćanja putem mjenice za koncesionare: Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik, „Mramor-Prom“ d.o.o. Tešanj, „SPR“ d.o.o. Vitez, „Termo Ziegel nigma“ d.d. Busovača, „Nemetal commerc“ d.o.o. Kiseljak, „BFS“ d.o.o. Kreševo, „Rudnici gipsa“ d.d. Donji Vakuf i „Radava“ d.o.o. Fojnica.

Uz saglasnost Vlade Kantona, Ministarstvo privrede je zaključilo Sporazume o izmirenju obaveza iz ranije zaključenih ugovora o koncesiji sa Rudnikom mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik (736.121 KM) na period od tri godine i „Miličević“ d.o.o. Kreševo (92.922 KM) na period od dvije godine.

U okviru sumnjivih i spornih potraživanja Ministarstva privrede iskazana su potraživanja od pravnih lica koja su prestajala postojati ili su vođeni sudski sporovi presuđeni u korist tih pravnih lica u ukupnom iznosu od 839.054 KM i to: „Gorica“ d.d. Bugojno (29.225 KM), Rudnik „Bakovići“ d.o.o. Fojnica (142.840 KM), Rudarsko preduzeće „Bakovići“ d.d. Fojnica (15.938 KM), „NT-IGM“ d.o.o. Novi Travnik (154.864 KM), „Sitex“ d.o.o. Bugojno (25.367 KM) i „Barit“ d.o.o. Kreševo (470.820 KM). Kantonalno pravobranilaštvo je 2019. godine dalo mišljenje o postojanju osnova za otpis potraživanja od pet koncesionara, izuzev potraživanja od „Barit“ d.o.o. Kreševo jer je parnični postupak još uvijek bio u toku. Presudom Vrhovnog suda FBiH iz 2020. godine odbijena je revizija Ministarstva privrede u postupku „Barit“ d.o.o. Kreševo.

Prema Instrukciji o evidentiranju u Glavnu knjigu trezora potraživanja od koncesionara prema sklopljenim koncesijskim ugovorima iz 2016. godine, koju je donijelo Ministarstvo finansija, između ostalog, utvrđeno je da se potraživanje ne može otpisati bez saglasnosti Ministarstva finansija i odluke Vlade Kantona. Ministarstvo privrede je 29. 12. 2021. godine uputilo zahtjev za davanje saglasnosti za otpis potraživanja u ukupnom iznosu od 839.054 KM, pozivajući se na mišljenje Kantonalnog pravobranilaštva i presudu Vrhovnog suda iz 2020. godine, na što je Ministarstvo finansija dalo odgovor da za nenaplativa potraživanja Vlada Kantona na obrazloženi prijedlog budžetskog korisnika, može donijeti odluku o otpisu. U izvještaju Centralne popisne komisije, navedeno je da nisu ispunjeni uslovi za otpis ovih potraživanja, jer Ministarstvo privrede nije ispoštovalo proceduru za otpis, odnosno nije dostavilo prijedlog odluke o otpisu uz obrazloženje Vladi Kantona. Do okončanja reviziji nisu završene aktivnosti na otpisu ovih potraživanja.

Sumnjiva i sporna potraživanja Ministarstva finansija odnose se na potraživanja od „Vitezit Cromen“ d.o.o. Vitez po osnovu garancije date po kratkoročnom kreditu „Hercegovačke banke“ d.d. Mostar u likvidaciji, od 5. 9. 2000. godine (766.254 KM), te potraživanja od Općine Kiseljak po osnovu zahtjeva za refundaciju izvršenog povrata prihoda od koncesije (69.579 KM). Kantonalno pravobranilaštvo je u 2019. godini podnijelo prijavu potraživanja iz stečajne mase kod Poslovnog sistema „Vitezit“ d.o.o. Vitez u stečaju (osnivač preduzeća „Vitezit Cromen“ d.o.o. sa 90,70% osnivačkog kapitala), međutim potraživanja u iznosu od 766.254 KM su u cijelosti osporena. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da su poduzimane druge aktivnosti po pitanju procjene naplativosti ovih potraživanja.

Potraživanja po osnovu naknada za koncesije manje su iskazana za 1.866.777 KM s obzirom na to da je knjigovodstveno evidentiran samo pripadajući dio Kantona. Također, nisu okončane aktivnosti na otpisu potraživanja po osnovu naknada od koncesija u iznosu od 839.054 KM koja su ocijenjena kao nenaplativa, jer prijedlog odluke o otpisu nije dostavljen Vladi Kantona.

Preporuka:

- *cjelokupna potraživanja Kantona po osnovu naknada za koncesije knjigovodstveno evidentirati u bilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora, te okončati aktivnosti na otpisu potraživanja po istom osnovu koja su ocijenjena kao nenaplativa.*

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu 1.122.605 KM, a najvećim dijelom odnose se na pozajmice Agenciji za privatizaciju Kantona u iznosu od 861.800 KM i potraživanja od „Hercegovačke banke“ d.d. Mostar u likvidaciji u iznosu 225.551 KM.

Pozajmice Agenciji za privatizaciju Kantona odobrene su odlukama Vlade u periodu 2012-2019. godina i trebale su biti vraćene u godinama u kojima su i odobrene. Napominjemo, da je u 2021. godini iz Tekuće rezerve Vlade odobren transfer u iznosu od 132.000 KM Agenciji za privatizaciju Kantona, za troškove plaća i naknada zaposlenika i naknade članovima Upravnog odbora.

Agencija za privatizaciju Kantona je ovjerom izvoda otvorenih stavki potvrdila stanje iskazanih plasmana, ali je dopisom zatražila njihov otpis pozivajući se na zastaru. Hercegovačka banka je, odbijanjem potpisivanja dostavljenog izvoda otvorenih stavki, osporila iskazana potraživanja za 137.577 KM, pozivajući se na ugovor o prebijanju iz 2018. godine.

Revizijom smo utvrdili da nije izvršena procjena naplativosti iskazanih kratkoročnih plasmana u knjigovodstvenim evidencijama.

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Kantona na 31. 12. 2021. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 120.069.970 KM. Njihovu strukturu čine: stalna sredstva (118.984.761 KM), dugoročna razgraničenja (1.001.898 KM) i dugoročni plasmani (83.311 KM).

Sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 118.984.761 (nabavne vrijednosti 208.310.160 KM, ispravke vrijednosti 89.325.399 KM), koliko iznose i izvori stalnih sredstava.

Strukturu stalnih sredstava čine: zemljište i šume (10.042.287 KM), građevine (143.223.057 KM), oprema (38.256.311 KM), ostala stalna sredstva (18.500 KM), stalna sredstva u obliku prava (9.154.387 KM), sredstva u pripremi (6.793.970 KM) i sredstva izvan upotrebe (821.648 KM).

Stalna sredstva u pripremi najvećim dijelom odnose se na Kantonalni sud u Novom Travniku (1.781.931 KM), Općinski sud u Travniku (1.699.220 KM), Ministarstvo unutrašnjih poslova (1.131.616 KM), Općinski sud u Kiseljaku (550.879 KM), Općinski sud u Bugojnu (502.092 KM) i Kantonalno tužilaštvo (433.952 KM).

Procedurama uspostave i vođenja pomoćne knjige kapitalne imovine iz 2019. godine, koje je donijela ministrica finansija, utvrđena je obaveza svih budžetskih korisnika da uspostave pomoćnu knjigu kapitalne imovine. Shodno procedurama, trezorska jedinica pri Ministarstvu obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta trebala je uspostaviti i voditi pomoćnu trezorsku knjigu stalnih sredstava u okviru Oracle aplikacije. Revizijom smo utvrdili da Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta nije uspostavilo pomoćne knjige stalnih sredstava za niže potrošačke jedinice (osnovne i srednje škole).

Dakle, nadležno ministarstvo nije uspostavilo knjigu kapitalne imovine za niže potrošačke jedinice, kao obavezne pomoćne knjige koje trebaju voditi budžetski korisnici u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Na poziciji dugoročnih razgraničenja iskazani su razgraničeni izdaci po osnovu obaveza za kamate na domaća zaduženja u iznosu od 1.001.898 KM.

Preporuka:

- potrebno je da Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta uspostavi pomoćne knjige stalnih sredstava za osnovne i srednje škole u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od 44.537.648 KM, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od 20.017.651 KM, kratkoročna razgraničenja u iznosu od 12.861.673 KM i obaveze prema zaposlenicima u iznosu od 11.658.324 KM.

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se na obaveze prema dobavljačima (9.569.795 KM), obaveze za tekuće transfere (9.244.987 KM), obaveze prema fizičkim licima (910.067 KM), obaveze za kapitalne transfere (219.600 KM) i ostale kratkoročne obaveze (73.202 KM).

U okviru obaveza za tekuće transfere najznačajnije su obaveze za tekuće transfere drugi nivoima vlasti (4.072.237 KM), koje su evidentirane kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (2.263.000 KM), Kantonalne uprave za branioce (725.437 KM), Ministarstva privrede (635.500 KM) i Ministarstva zdravstva i socijalne politike (333.333 KM) i odnose se na obaveze iz 2021. godine.

Kratkoročne tekuće obaveze manje su iskazane s obzirom na to da su obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja knjigovodstveno evidentirane u okviru vanbilansne evidencije (tačka 7. Izvještaja).

Kratkoročna razgraničenja odnose se razgraničene prihode (9.905.974 KM), razgraničene rashode (2.416.030 KM) i ostala razgraničenja (539.669 KM).

Na poziciji razgraničenih prihoda iskazana su prikupljena, a nerealizovana namjenska sredstva u iznosu od 7.599.283 KM koja se u najvećoj mjeri odnose na: naknade za zaštitu i spašavanje (1.978.388 KM), naknade od šuma (1.911.432 KM), sredstva prenamjene poljoprivrednog zemljišta (1.194.630 KM), namjenska sredstva sa Escrow računa (917.672 KM), donacije ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja (681.666 KM), vodne naknade (403.968 KM) i naknade od koncesija (200.440 KM). Preostali iznos na poziciji razgraničenih prihoda (2.306.691 KM) odnosi se na knjigovodstveno evidentirana potraživanja i kratkoročne plasmana.

Na poziciji razgraničenih rashoda iskazani su ostali razgraničeni rashodi (1.604.244 KM), razgraničeni rashodi za nabavku roba i usluga (807.319 KM) i razgraničeni rashodi za avanse (4.467 KM).

U okviru ostalih razgraničenih rashoda evidentirani su rashodi po odlukama Vlade Kantona za izmirenje obaveza po izvršnim sudskim presudama u iznosu od 1.603.026 KM. **S obzirom na to da se radi o obavezama po osnovu izvršnih sudskih rješenja koja su trebala biti knjigovodstveno evidentirana na poziciji kratkoročnih tekućih obaveza, nije dosljedno primijenjen kontni plan koji je dio Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.**

Razgraničeni rashodi za nabavku roba i usluga se odnose na obaveze koje su planirane u Budžetu Kantona za tekuću fiskalnu godinu i za koje su procedure javnih nabavki završene do kraja fiskalne godine, a čije će fakture za robe i usluge ili konačne situacije za izvedene radove biti ispostavljeni u narednoj fiskalnoj godini. Prema Uputstvu za unos obaveza u ISFU sistem koje su planirane u Budžetu tekuće fiskalne godine, a čije će fakture ili konačne situacije biti ispostavljeni u narednoj fiskalnoj godini, koje je donijela kantonalna ministrica finansija 21. 1. 2021. godine, samo obaveze kod kojih je provedena kompletna procedura javnih nabavki roba, usluga i radova, te kod kojih su zaključeni ugovori o nabavci roba odnosno izvođenja radova i usluga sa odabranim izvođačima/dobavljačima, započeti radovi i usluge i stvorene obaveze u tekućoj godini, mogu teretiti Budžet Srednjobosanskog kantona za tekuću fiskalnu godinu.

Zakonom o budžetima u FBiH utvrđeno je da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno od plaćanja. Imajući u vidu da su rashodi po osnovu nabavke roba i usluga u iznosu od 804.917 KM priznati u tekućoj godini, iako obaveza još uvijek nije nastala (ispostavljanjem fakture), te da su rashodi koji se odnose na poslovni događaj nastao u tekućoj godini evidentirani u prethodnoj u iznosu od 501.370 KM, smatramo da nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH.

Na poziciji ostalih razgraničenja iskazana su nerealizovana sredstava kredita Razvojne banke BiH u svrhu finansiranja projekata izgradnje, rekonstrukcije i sanacije putne infrastrukture na osam putnih pravaca u Kantonu.

Obaveze prema zaposlenicima odnose se na obaveze za plaće i naknade plaća (5.794.819 KM), doprinose iz plaće (3.828.943 KM), naknade troškova zaposlenih (1.949.461 KM) i obaveze prema drugim fizičkim licima (85.101 KM).

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 14.015.392 KM, a odnose se na dugoročne kredite i zajmove u iznosu od 10.570.748 KM i ostale dugoročne obaveze u iznosu od 3.444.645 KM. Struktura obaveza po osnovu dugoročnih kredita i zajmova je sljedeća:

Kreditor	Svrha zaduženja	Period otplate duga ³⁹		Ukupan iznos kredita	Stanje duga 31. 12. 2021.
		Glavnica	Kamata		
Razvojna banka FBiH	Izgradnja dionice regionalnog puta	2016.-2022.	2015.-2022.	1.400.000	198.031
UniCredit bank d.d.	Izmirenje izvršnih sudskih presuda zaposlenicima	2017.-2021.	2016.-2022.	2.000.000	339.626
Razvojna banka FBiH	Izgradnja i rekonstrukcija regionalnih cesta	2019.-2030.	2018.-2030.	12.000.000	10.033.090
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	Projekat regionalni vodovod Plava voda	2019.-2030.	2019.-2030.	7.529.939	7.512.220
Razvojna banka Vijeća Evrope (CEB)	Projekat regionalni vodovod Plava voda			7.529.939	7.529.939
Ukupno				30.459.878	25.612.906

Kanton je 2019. i 2021. godine sa Federalnim ministarstvom finansija zaključio dva podugovora o zajmu za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“, kojima su sredstva zajma od Evropske banke za obnovu i razvoj i Razvojne banke Vijeća Evrope u ukupnom iznosu od 15.059.877 KM (7.700.000 EUR) stavljeni na raspolaganje Kantonu. Kanton se obavezao platiti ugovorenu kamatu, naknade i troškove, te vratiti cjelokupan iznos zajma, pod uslovima, u vrijeme i na način kako je to utvrđeno podugovorima o zajmu. Otplata zajma od Evropske banke za obnovu i razvoj je započela 2019. godine, dok otplata zajma od Razvojne banke Vijeća Evrope još uvijek nije.

Dugoročne obaveze po navedenom osnovu, kao i potraživanja u istom iznosu od Javnog preduzeća Regionalni vodovod „Plava voda“ d.o.o. Travnik knjigovodstveno su evidentirane na kontima aktivnih i pasivnih dugoročnih razgraničenja i dugoročnih obaveza. Navedeno je imalo za posljedicu da je na kontu pasivnih dugoročnih razgraničenja iskazano dugovno saldo, te da je ukupan iznos dugoročnih obaveza i razgraničenja u Bilansu stanja manje iskazan za 15.042.159 KM, koliko iznose dugoročne obaveze po osnovu podugovora o zajmu.

Ostale dugoročne obaveze odnose se na obaveze po osnovu dva ugovora u vezi s otplatom kredita Evropske banke za obnovu i razvoj i Razvojne banke Vijeća Evrope za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“, koji su zaključeni 2019. i 2021. godine sa Javnim preduzećem Regionalni vodovod „Plava voda“ d.o.o. Travnik (3.223.320 KM) i na finansijski lizing za službena vozila Ministarstva unutrašnjih poslova (221.325 KM). Obaveze prema Javnom preduzeću Regionalni vodovod „Plava voda“ knjigovodstveno evidentirane su na teret izvora sredstva.

Dugoročne obaveze po osnovu zajmova za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ u iznosu od 15.042.159 KM i potraživanja od krajnjeg korisnika nisu evidentirana na odgovarajućim bilansnim pozicijama Glavne knjige Trezora, zbog čega Bilans stanja ne daje tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava, kao ni povezanih potraživanja. Navedeno nije u skladu s odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

³⁹ Za sredstva zajma od Razvojne banke Vijeća Evrope još uvijek nije izrađen otplatni plan.

Preporuka:

- obaveze Kantona po osnovu zajmova za „Projekat regionalni vodovod Plava voda“ evidentirati na odgovarajućim bilansnim pozicijama i s njima povezana potraživanja Javnog preduzeća Regionalni vodovod „Plava voda“, u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Odlukom Vlade Kantona o godišnjem popisu sredstava i izvora sredstava kod korisnika Budžeta Kantona od 9. 12. 2021. godine, utvrđena je obaveza svih budžetskih korisnika da izvrše redovan popis imovine i obaveza sa stanjem na 31. 12. 2021. godine. Krajnji rok za dostavljanje izvještaja Centralnoj popisnoj komisiji utvrđen je do 25. 1. 2022. godine za popis stalnih sredstava, odnosno do 4. 2. 2022. godine za popis potraživanja i obaveza. Centralna popisna komisija je dužna sačiniti izvještaj o izvršenom popisu kod budžetskih korisnika i dostavi Vladi Kantona na usvajanje do 15. 2. 2022. godine. Uputstvom o obavljanju popisa i rada popisnih komisija definisani su zadaci popisnih komisija budžetskih korisnika i rokovi dostavljanja izvještaja o popisu Centralnoj popisnoj komisiji.

Centralna popisna komisija je 25. 5. 2022. godine dostavila Vladi Kantona Izvještaj o obavljenom popisu. U Izvještaju je navedeno da se kasnilo sa zatvaranjem pomoćnih knjiga u okviru Glavne knjige Trezora što je rezultiralo kašnjenjem u sačinjavaju izvještaja popisnih komisija budžetskih korisnika. Navedeno je u konačnici uticalo na prekoračenje utvrđenog roka za dostavljanje Izvještaja Vladi Kantona na usvajanje. Komisija je konstatovala usaglašenost knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Kao i prethodnih godina, utvrđeno je pogrešno evidentiranje ispravke vrijednosti stalnih sredstava kod osnovnog i srednjeg obrazovanja (cjelokupna ispravka vrijednosti iskazana na jednoj analitičkoj poziciji), te je predloženo Vladi Kantona da doneše zaključak za formiranje radne grupe sa zadatkom usklađivanja strukture ispravke vrijednosti sa strukturon stalnih sredstava, kao i da se uspostave pomoćne knjige stalnih sredstava kod nižih potrošačkih jedinica (osnovne i srednje škole).

Vlada Kantona je 9. 6. 2022. godine donijela Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu imovine i obaveza na 31. 12. 2021 godine kojom su utvrđene dalje aktivnosti u vezi s rashodovanim stalnim sredstvima i otpisom nenaplativih potraživanja kod budžetskih korisnika.

Revizijom smo utvrdili da godišnji popis kod budžetskih korisnika nije proveden u rokovima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i vlastitim aktima, što je za posljedicu imalo prekoračenje rokova za zatvaranje Glavne knjige i sačinjavanje godišnjih finansijskih izvještaja.

Preporuka:

- prilikom provođenja godišnjeg popisa imovine i obaveza poštovati rokove utvrđene Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i vlastitim aktima.

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima iskazani su novčani primici u iznosu od 235.572.024 KM, novčane isplate od 208.336.570 KM i neto novčani primici u iznosu od 27.235.454 KM. Saldo gotovine na početku godine iskazano je u iznosu od 26.635.846 KM, a na kraju godine u iznosu od 53.871.300 KM. Izvještaj o novčanom toku je sačinjen u skladu s odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji na 31. 12. 2021. godine iskazan je iznos od 42.783.821 KM, a odnosi se na obaveze Kantona po izvršnim sudskim rješenjima (24.232.607 KM), potencijalne obaveze po izdatim garancijama za kredite Općine Kiseljak, Kantonalne direkcije za puteve i Zavoda za javno zdravstvo Kantona (10.929.813 KM), tuđa stalna sredstva (5.754.624 KM) i pripadajući iznos potraživanja općina i Kantona Sarajevo po osnovu naknada za koncesije (1.866.777 KM).

Prema podacima poslovne banke, kod koje je otvoren glavni transakcijski račun, obaveze po osnovu 1803 rješenja o izvršenju iz radnog odnosa na 31. 12. 2021. godine, bez iskazanih zateznih kamata i advokatskih usluga, iznose 24.232.607 KM (glavnica 21.783.116 KM i sudski troškovi 2.449.491 KM). Od navedenog iznosa, na izvršna rješenja pristigla u banku u 2021. godini odnosi se 353.668 KM.

Napominjemo da ova rješenja, koja predstavljaju dospjele obaveze Kantona, nisu knjigovodstveno evidentirana u izvještajnim periodima na koje se odnose. Navedene obaveze po izvršnim sudskim rješenjima nastale su nakon okončanih sudskih postupaka, vođenih po osnovu tužbi zaposlenika budžetskih korisnika zbog nepoštivanja kolektivnih ugovora i prava iz radnog odnosa. Vlada Kantona je 19. 12. 2019. godine usvojila Akcioni plan aktivnosti potrebnih za izvršenje generalnih mjera naloženih presudom Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Spahić i drugi protiv BiH, kojim su definisane mjere za izmirenje obaveza po izvršnim sudskim rješenjima u periodu od 13 godina.

U Analizi iskaza sačinjenoj uz konsolidovane finansijske izvještaje navedeno je da su u evidenciji kod poslovne banke obuhvaćeni i iznosi riješeni sporazumom o vansudskoj nagodbi između Vlade Kantona i većeg broja državnih službenika i namještenika, jer do momenta zatvaranja budžetske godine nisu izvršene izmjene. Procjena je da su obaveze znatno manje od navedenih 24.232.607 KM.

Obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja u procijenjenom iznosu od 24.232.607 KM nisu evidentirane na bilansnim pozicijama Glavne knjige Trezora, kako je to propisano odredbama Zakona o budžetima u FBiH, prema kojima se rashodi i izdaci priznaju u razdobljima u kojima su obaveze nastale, nezavisno od plaćanja. Zbog neevidentiranja ovih obaveza manje su iskazani rashodi izvještajnih perioda u kojima su nastale, a samim tim nisu tačno iskazivani finansijski rezultati tih perioda, kao ni ukupno iskazani višak prihoda nad rashodima, odnosno akumulirani suficit Kantona.

Preporuka:

- *obaveze po osnovu izvršnih sudskih rješenja evidentirati na bilansnim pozicijama Glavne knjige Trezora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu u FBiH.*

8. JAVNE NABAVKE

Uredbom o osnivanju Ureda za javne nabavke za potrebe korisnika budžeta Srednjobosanskog kantona⁴⁰ (u daljem tekstu: Uredba) određeno je da Ured za javne nabavke za potrebe korisnika Budžeta Srednjobosanskog kantona (u daljem tekstu: Ured), u ulozi centralnog nabavnog organa, provodi centralnu javnu nabavku. Centralna javna nabavka, u smislu ove Uredbe, je javna nabavka predmeta centralne nabavke koji nabavlja Ured kao centralni nabavni organ. Ured, kao stručno-operativni organ, provodi specifičnu javnu nabavku na zahtjev pojedinog budžetskoga korisnika (sve zakonom predviđene postupke javnih nabavki, osim direktnog sporazuma, ugovora na čiju dodjelu se primjenjuje posebni režim iz člana 8. Zakona o javnim nabavkama i izuzeća od primjene Zakona iz odredbi člana 10. Zakona). Ured je 2018. godine preuzeo sve poslove javnih nabavki koje je obavljala Komisija za javne nabavke za potrebe Vlade Kantona, te je shodno Uredbi, uz saglasnost Vlade Kantona od 27. 5. 2021. godine preuzeo i preostale poslove javnih nabavki od ostalih budžetskih korisnika koji imaju komisije za javne nabavke. Pravilnikom o javnim nabavkama za potrebe korisnika budžeta Srednjobosanskog kantona⁴¹ uređeno je planiranje, pripremanje i provođenje postupaka javnih nabavki, kao i pitanja u vezi s praćenjem i nadzorom izvršenja ugovora o javnim nabavkama.

U izvještajnom periodu, Ured je u skladu sa svojim nadležnostima, učestvovao u pripremi i provedbi 55 postupaka javnih nabavki (18 postupaka centralne javne nabavke i 37 postupaka javnih nabavki na zahtjev budžetskih korisnika). Od ukupnog broja postupaka, na 31. 12. 2021. godine je završeno 30 postupaka, 17 postupaka je bilo u toku/ili djelimično završeno, a osam postupaka je poništeno. Za postupke u toku budžetski korisnici su kasno podnijeli zahtjeve Uredu, zbog čega oni nisu okončani u 2021. godini.

⁴⁰ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 12/20

⁴¹ „Sl. novine Srednjobosanskog kantona“, br. 3/20

Javne nabavke koje provodi Ured kao centralni nabavni organ

Ured, kao centralni nabavni organ provodi centralne javne nabavke za skup standardiziranih roba/usluga koje su zajednička potreba više ugovornih organa. Plan centralne javne nabavke za potrebe korisnika Budžeta Kantona za 2021. godinu, na prijedlog Ureda, Vlada Kantona je usvojila Odlukom od 25. 2. 2021. godine. Planom je predviđeno provođenje 17 otvorenih postupaka procijenjene vrijednosti 10.371.463 KM.⁴² Na prijedlog Ureda, Vlada Kantona je 15. 7. 2021. godine donijela Odluku o izmjeni Plana, tako da je procijenjena vrijednost planiranih nabavki nakon izmjene iznosila 9.494.960 KM.

Ured, kao centralni nabavni organ u 2021. godini je proveo 18 otvorenih postupaka javnih nabavki i zaključeni su okvirni sporazumi nakon provedenih 15 otvorenih postupaka u vrijednosti od 8.577.774 KM. Tri otvorena postupka su poništena iz razloga što su pristigle ponude bile znatno iznad procijenjene vrijednosti nabavke, te su ponovo pokrenuta dva postupka i zaključeni su okvirni sporazumi. Za postupke provedene tokom 2021 godine, Vlada Kantona je zaključila okvirne sporazume na period od dvije godine počev od 2022. godine, izuzev jednog okvirnog sporazuma koji je zaključen na period od tri godine (usluge printanja). Tokom 2021. godine budžetski korisnici su vršili nabavku roba i usluga zaključivanjem pojedinačnih ugovora sa dobavljačima, na osnovu okvirnih sporazuma koji su važili za tekuću godinu.

Izvršili smo uvid u osam postupaka javne nabavke ukupne vrijednosti od 5.890.455 KM, koje je proveo Ured kao centralni nabavni organ i to: obavezno i kasko osiguranja motornih vozila (341.483 KM), nabavka materijala za higijenske potrebe i njegu (586.165 KM), nabavka mrkog uglja (865.508 KM), nabavka kancelarijskog materijala (754.243 KM), usluge printanja (1.359.169 KM), usluge štampanja (502.203 KM), održavanje i popravak vozila (833.040 KM) i nabavka tečnih goriva za područje Općine Travnik (648.644 KM). Uvidom u odabrani uzorak provedenih postupaka javne nabavke nismo utvrdili nepravilnosti.

Do okončanja revizije dva dobavljača sa kojima su zaključeni okvirni sporazumi za nabavku kancelarijskog materijala (754.243 KM) i nabavku ogrjevnog drveta (382.890 KM) obavijestili su Ured o jednostranom raskidu okvirnih sporazuma. Kantonalno pravobranilaštvo je, na zahtjev Ureda, dalo mišljenje da se radi o višoj sili, zbog rasta cijena na tržištu, što je dokumentovano ulaznim fakturama dobavljača. Vlada Kantona je po prijemu informacije o raskidu okvirnih sporazuma, donijela zaključke da neće biti izvršena naplata garancija za uredno izvršenje okvirnih sporazuma, jer su nastupile okolnosti koje nisu izazvane krivnjom dobavljača, nego su posljedica poremećaja tržišta.

Specifične nabavke na zahtjev budžetskih korisnika

Ured, kao stručno-operativni organ, provodi specifičnu javnu nabavku na zahtjev budžetskog korisnika i u njegovoj nadležnosti je, između ostalog, izrada tenderske dokumentacije na osnovu tehničkih i stručnih podloga, projekata, specifikacija, te posebnih uslova i zahtjeva koje dostavi budžetski korisnik na čiji zahtjev se provodi postupak javne nabavke. Budžetski korisnici, obavezni su uz zahtjev za pokretanje postupka javne nabavke, dostaviti Uredu i odluku o pokretanju postupka, saglasnost Vlade Kantona za pokretanje postupka, te tehničke specifikacije. Po prijemu zahtjeva za pokretanje postupka javne nabavke, Ured je obavezan provjeriti da li zahtjev sadrži sve potrebne elemente, te u slučaju da sadrži nedostatke, vraća ga budžetskom korisniku na dopunu.

Na zahtjev budžetskih korisnika Ured je u 2021. godini proveo 37 postupaka javnih nabavki ukupne procijenjene vrijednosti 9.092.407 KM i to: 19 otvorenih postupaka (7.608.034 KM), 15 konkurentskih zahtjeva za dostavu ponude (482.143 KM) i tri pregovaračka postupka bez objave obavijesti (1.002.230 KM).

Izvršili smo uvid u 11 postupaka specifičnih nabavki za potrebe budžetskih korisnika, za koje su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti od 4.823.755 KM:

⁴² Sve vrijednosti su iskazane sa PDV-om

- šest otvorenih postupaka: nastavak radova na izgradnji fiskulturne sale Osnovne škole „Safvet-beg Bašagić“ u Novom Travniku (183.340 KM); nabavka ortopedskih pomagala za paraplegičare (222.263 KM) i nabavka sredstava za higijenske potrebe paraplegičara (186.732 KM) za Kantonalnu uprave za branitelje; nabavka i isporuka udžbenika na nastavnom planu i programu na bosanskom jeziku lot 2 i lot 6 (474.571 KM) i nabavka energijske usluge ESCO (2.573.898 KM) za Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta; nabavka motornih vozila (79.993 KM) za Ministarstvo prostornog uređenja, gradnje, zaštite okoliša, povratka i stambenih poslova;
- dva konkurenčna postupka: usluge kalibracije i verifikacije alkometra (51.538 KM) i usluge kalibracije i verifikacije radara (51.538 KM) za Ministarstvo unutrašnjih poslova;
- tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja: usluge održavanja laboratorijskog informacionog sistema (596.700 KM) i usluge održavanja RIS i PACS sistema (360.594 KM) za Ministarstvo zdravstva i socijalne politike; održavanje sistema OWIS (42.588 KM) za Službu za zajedničke poslove tijela Kantona.

Uvidom u navedene postupke javnih nabavki nismo utvrđili nepravilnosti.

U vezi s provođenjem postupaka **nabavke usluga prevoza učenika sa područja Kantona**, utvrđili smo da su u 2021. godini poništena tri otvorena postupka koja se odnose na područje općina: Fojnica, Kiseljak i Kreševo, Gornji Vakuf-Uskoplje i Donji Vakuf. Postupak nabavke usluga prevoza učenika sa područja Općine Travnik nije završen do okončanja revizije. Naime, Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta pokrenulo je ove postupke u 2020. godini, te su nakon donošenja rješenja Ureda za žabe poništeni i ponovo pokrenuti za isti predmet nabavki u 2021. godini. Međutim, i u ponovljenim postupcima Ured za razmatranje žalbi je usvojio žalbe na tenderske dokumentacije za tri postupka, te su oni poništeni. Uvidom u izdata rješenja Ureda za razmatranje žalbi utvrđili smo da su predmet žalbi bile pogrešne primjene Zakona o javnim nabavkama prilikom sastavljanja tenderske dokumentacije u smislu formalnih nedostataka, propusta u tehničkoj specifikaciji i drugih. **S obzirom na to da je priprema tenderske dokumentacije u nadležnosti Ureda i budžetskog korisnika na čiji zahtjev se provodi postupak javne nabavke, smatramo da prilikom izrade tenderske dokumentacije nisu postupili u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama i provedbenih akata.**

Postupci nabavke usluga prevoza učenika za područje Općine Busovača i Općine Bugojno završeni su u 2020. godini, dok su za područje Općine Novi Travnik i Općine Vitez okončani početkom 2022. godine. Za okončane postupke javnih nabavki, Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta zaključilo je okvirne sporazume na period od tri godine, na osnovu kojih pojedinačne ugovore zaključuju osnovne škole.

Vlada Kantona je 4. 2. 2021. godine dala saglasnost osnovnim školama za potpisivanje aneksa ugovora o prevozu učenika za školsku godinu 2020/2021, a 16. 9. 2021. godine saglasnost za provođenje postupaka javnih nabavki i zaključivanje ugovora za školsku godinu 2021/2022 do okončanja postupaka javnih nabavki. Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta je donijelo Instrukciju o načinu organizovanja prevoza prema kojoj su sve škole, izuzev škola sa područja Općine Busovača i Općine Bugojno, dužne provesti javne nabavke putem direktnih sporazuma. Slijedom navedenog, osnovne škole sa područja općina Travnik, Novi Travnik, Vitez, Fojnica, Jajce, Kiseljak, Kreševo, Gornji Vakuf – Uskoplje i Donji Vakuf vršile su nabavku usluga prevoza učenika tokom 2021. godine na osnovu aneksa ranijih ugovora i zaključivanjem direktnih sporazuma. Napominjemo da je u skladu s članom 87. Zakona o osnovnoj školi Kanton u obavezi sufinansirati troškove prevoza učenika koji stanuju u naseljima udaljenim od škole više od 4 kilometra.

Budući da su, uz saglasnost Vlade Kantona, zaključeni aneksi ugovora i direktni sporazumi, nabavka usluga prevoza učenika s područja navedenih općina u iznosu od 2.779.285 KM izvršena je bez provođenja propisanih postupaka, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Postupak nabavke **usluga platnog prometa** vezanih za transakcijski račun i podračune pokrenut je Odlukom ministrike finansija od 11. 10. 2021. godine. Nakon što je Ured objavio obaveštenje o nabavci, tendersku dokumentaciju je preuzeo 10 banaka. Međutim, postupak je poništen Odlukom ministrike finansija od 29. 11. 2021. godine, jer nije dostavljena nijedna ponuda u utvrđenom roku. Odlukom od 13. 6. 2022. godine ponovo je pokrenut postupak javne nabavke. Napominjemo da su u 2020. godini nakon provedenog postupka javne nabavke zaključena dva okvirna sporazuma sa UniCredit bank d.d. Mostar za vođenje depozitnog računa i za vođenje transakcijskog računa i podračuna na period od tri godine, te je otvoren depozitni račun. Međutim, transakcijski računi nisu otvoreni, niti su zaključeni pojedinačni ugovori, kao što je to utvrđeno okvirnim sporazumima. Ministarstvo je dopisom od 5. 4. 2021. godine obavijestilo UniCredit banku d.d. Mostar o donošenju odluke o raskidu okvirnog sporazuma za usluge vođenja transakcijskog računa iz razloga što banka nije bila u mogućnosti ispuniti tražene tehničke specifikacije.

S obzirom na to da Ministarstvo finansija nije zaključilo ugovor za pružanje usluga platnog prometa putem transakcijskih računa, te da se platni promet putem transakcijskih računa obavlja putem banke s kojom Ministarstvo nema važeći ugovor zaključen nakon provedenog postupka javne nabavke, konstatujemo da nije postupljeno u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o trezoru u FBiH.

Izuzeća od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama

U skladu s Uredbom, budžetski korisnici samostalno provode direktnе sporazume, ugovore na čiju dodjelu se primjenjuje posebni režim iz člana 8. Zakona o javnim nabavkama i izuzeća od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama.

Prema članu 10. Zakonu o javnim nabavkama, od primjene Zakona izuzet je ugovor o kupovini ili zakupu postojećih zgrada, druge nepokretne imovine, zemljišta ili prava koja iz njih proističu, bilo kojim finansijskim sredstvima, uz obavezu ugovornog organa da osigura transparentnost te procedure. Također, u skladu sa članom 75. stav (1) Zakona, ugovorni organ je obavezan Agenciji za javne nabavke dostavljati, između ostalih, izvještaje u slučaju dodjele ugovora iz čl. 8. i 10. ovog Zakona, u formi, na način i u rokovima koje utvrđuje Agencija podzakonskim aktom. Kao što je navedeno u tački 6.1.2.6 Izvještaja, određeni budžetski korisnici su uz saglasnost Vlade Kantona izvršili kupovinu nekretnina (zgrada i zemljišta).

Osnovna škola „Ivan Goran Kovačić“ Fojnica i Srednja muzička škola Jakova Gotovca prije kupovine nekretnina nisu objavile poziv kako bi zainteresovana fizička i pravna lica koja imaju u vlasništvu nekretnine mogla dostaviti ponude. Srednja muzička škola Jakova Gotovca Novi Travnik prije kupovine nekretnine u iznosu od 395.000 KM nije donijela odluku o izuzeću od primjene odredbi Zakona o javnim nabavkama, a Ministarstvo pravosuđa i uprave (390.000 KM) i Osnovna škola „Ivan Goran Kovačić“ Fojnica (200.000 KM) nakon kupovine nekretnina nisu dostavili izvještaj Agenciji za javne nabavke, kako je to propisano članovima 10, 11. i 75. Zakona o javnim nabavkama. Zbog navedenog, nije osigurana transparentnost prilikom nabavke imovine za koju je primjenjeno izuzeće, u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke:

- tendersku dokumentaciju za nabavku usluga prevoza učenika sačinjavati na način da sadrži sve propisane elemente, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima, a naročito u dijelu uslova za kvalifikacije i tehničke specifikacije;
- potrebno je da budžetski korisnici donose odluke o izuzeću od primjene Zakona o javnim nabavkama, osiguraju transparentnost ovih nabavki objavom/javnim pozivom i izvještavaju Agenciju za javne nabavke u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavkama i njegovih provedbenih akata.

9. SUDSKI SPOROVI

Prema prezentiranim podacima, protiv kantonalnih organa se na 31. 12. 2021. godine vode sporovi u vrijednosti tužbenih zahtjeva u iznosu od 1.706.245 KM. Sporovi se najvećim dijelom odnose na tužbe radi naknade štete (1.611.815 KM) i tužbe iz radnog odnosa (81.238 KM). Kanton je u revidiranoj godini pokrenuo šest tužbenih zahtjeva, od čega pet radi naplate duga po osnovu koncesione naknade (870.413 KM). Dva koncesionara su u međuvremenu izmirila cijelokupno dugovanje (118.304 KM), dok se za preostale tri tužbe čeka ročiste.

Zaprimljeno je 27 rješenja o izvršenju protiv Kantona, koja se odnose na potraživanja materijalne i nematerijalne štete, kao i potraživanja iz radnog odnosa u ukupnom iznosu od 289.283 KM.

Ne vrši se procjena ishoda potencijalnih potraživanja i obaveza po osnovu sudske postupaka u toku i ne iskazuju se u vanbilansnoj evidenci, što nije u skladu s članom 55. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- ***vršiti procjenu ishoda potencijalnih potraživanja i obaveza po osnovu sudske postupaka i iskazivati ih u okviru vanbilansne evidencije, u skladu s članom 55. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.***

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Kanton nije u ostavljenom roku dostavio komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

NAPOMENA: Članu tima Adnanu Babiću, koji je učestvovao u reviziji, prestao je radni odnos u Uredu za reviziju institucija u FBiH 5. 6. 2022. godine.

Koordinatorica rada u Sektoru za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina

Amela Muhalilović

Voditeljica tima

Aida Nurkić

V PRILOG: KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu						
Naziv institucije: Srednjobosanski kanton						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini			
1	2	3	4	5	6	
I PRIHODI (od 1 do 16)	238.157.790	235.723.856	201.462.224	(2.433.934)	99	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	190.341.038	193.832.713	159.708.196	3.491.675	102	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	24.213.200	23.825.099	19.001.296	(388.101)	98	
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	400	193	145	(207)	48	
Porezi na dobit preduzeća	24.212.800	23.824.906	19.001.152	(387.894)	98	
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća						
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0	
3. Porezi na plaću i radnu snagu	55.600	50.056	53.553	(5.544)	90	
4. Porez na imovinu	1.089.800	1.010.080	867.471	(79.720)	93	
5. Domaći porezi na dobra i usluge	24.600	32.000	35.222	7.400	130	
6. Porez na dohodak	19.872.100	19.852.321	17.600.540	(19.779)	100	
7. Prihodi od indirektnih poreza	145.084.618	149.062.149	122.149.250	3.977.531	103	
8. Ostali porezi	1.120	1.008	866	(112)	90	
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	20.118.583	16.148.915	16.908.473	(3.969.668)	80	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	2.271.891	1.378.873	1.618.194	(893.018)	61	
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	1.253.291	1.240.909	1.144.291	(12.382)	99	
Ostali prihodi od imovine	20.100	56.604	72.663	36.504	282	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	5.500	5.637	9.553	137	102	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu						
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika						
Prihodi od privatizacije	993.000	75.723	391.688	(917.277)	8	
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju						
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	14.003.892	10.922.385	11.959.363	(3.081.507)	78	
Administrativne takse	2.419.400	2.433.495	2.285.119	14.095	101	
Sudske takse	2.086.900	2.132.508	1.880.519	45.608	102	
Komunalne naknade i takse						
Ostale budžetske naknade i takse	3.467.395	1.438.307	3.639.023	(2.029.088)	41	
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	4.196.450	3.184.130	2.775.649	(1.012.320)	76	
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	1.552.535	1.456.396	1.185.824	(96.139)	94	
Neplanirane uplate – prihodi	281.212	277.549	193.229	(3.663)	99	
Novčane kazne	3.841.000	3.846.127	3.328.880	(5.127)	100	
Drugi tekući prihodi	1.800	1.530	2.037	(270)	85	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	27.698.169	25.742.228	24.845.554	(1.955.941)	93	
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	105.000	19.990	19.438	(85.010)	19	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	26.392.488	25.481.348	24.600.038	(911.140)	97	
Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	506.131	192.839	134.991	(313.292)	38	

14.	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	10.000	10.000	0	0	100
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	29	80	29	
16.	Donacije	684.550	38.022	91.007	(646.528)	6

II RASHODI (od 1 do 7)		214.810.160	208.760.264	191.297.814	(6.049.896)	97
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	123.660.788	122.843.102	120.923.764	(817.686)	99
	Bruto plaće i naknade plaća	105.638.143	104.913.637	104.036.895	(724.506)	99
	Naknade troškova zaposlenih	18.022.645	17.929.465	16.886.870	(93.180)	99
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	12.411.263	12.247.497	12.161.611	(163.766)	99
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	25.151.261	21.989.478	19.671.448	(3.161.783)	87
	Putni troškovi	284.109	102.255	65.199	(181.854)	36
	Izdaci za energiju	5.035.102	5.121.613	4.793.785	86.511	102
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	2.572.374	2.439.622	2.319.442	(132.752)	95
	Nabavka materijala i sitnog inventara	2.179.670	1.599.923	1.784.021	(579.747)	73
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	4.229.880	3.778.986	2.848.637	(450.894)	89
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	873.450	846.296	797.743	(27.154)	97
	Izdaci za tekuće održavanje	958.951	956.735	875.245	(2.216)	100
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	516.443	367.808	385.471	(148.635)	71
	Ugovorene i druge posebne usluge	8.501.282	6.776.240	5.801.906	(1.725.042)	80
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	44.585.296	40.658.034	35.300.765	(3.927.262)	91
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	12.810.051	12.783.636	8.683.374	(26.415)	100
	Tekući transferi pojedincima	18.352.996	15.725.091	15.647.933	(2.627.905)	86
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	3.621.000	4.185.074	3.221.207	564.074	116
	Subvencije javnim preduzećima	2.363.383	1.275.430	1.154.110	(1.087.953)	54
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	4.271.426	3.616.743	5.554.903	(654.683)	85
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo	11.040	11.038	13.451	(2)	100
	Drugi tekući rashodi	3.155.400	3.061.022	1.025.788	(94.378)	97
5.	Kapitalni transferi	8.387.183	10.641.690	2.613.061	2.254.507	127
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	7.415.683	9.511.847	2.613.061	2.096.164	128
	Kapitalni transferi pojedincima	571.500	369.450	0	(202.050)	65
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	200.000	506.000	0	306.000	253
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	200.000	240.393	0	40.393	120
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	14.000	0	14.000	
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	466.019	380.463	627.164	(85.556)	82
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje	456.019	380.463	627.164	(75.556)	83
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	10.000	0	0	(10.000)	0
7.	Tekuća budžetska rezerva	148.350				
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	23.347.630	26.963.592	10.164.410	3.615.962	115
III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA						
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	147.600	164.528	0	16.928	111
	Primici od prodaje stalnih sredstava	147.600	164.528	0	16.928	111
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	16.611.176	4.391.401	4.442.405	(12.219.775)	26
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	0	200.000	0	200.000	
	Nabavka građevina	3.430.135	2.693.009	1.860.203	(737.126)	79
	Nabavka opreme	9.827.956	1.077.816	1.275.533	(8.750.140)	11
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	504.490	71.711	776.112	(432.779)	14

	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.848.595	348.865	530.558	(2.499.730)	12
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	16.463.576	4.226.873	4.442.405	(12.236.703)	26
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	6.884.054	22.736.719	5.722.004	15.852.665	330
	IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	110.100	100.004	100.004	(10.096)	91
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	110.100	100.004	100.004	(10.096)	91
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	110.100	100.004	100.004	(10.096)	91
	V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	1.405.000	865.477	1.854.061	(539.523)	62
	Primici od dugoročnog zaduživanja	1.405.000	865.477	1.854.061	(539.523)	62
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja	1.405.000	865.477	1.854.061	(539.523)	62
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova	4.802.970	4.478.097	5.851.424	(324.873)	93
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	4.802.970	4.478.097	5.851.424	(324.873)	93
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	(3.397.970)	(3.612.620)	(3.997.363)	(214.650)	106
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	3.596.184	19.224.103	1.824.645	15.627.919	535

Rukovodstvo je konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu odobrilo 30. 3. 2022. godine.

**Ministrica finansija
Mirjana Plavčić**

Konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine				
Naziv institucije: Srednjobosanski kanton				
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100	
1	2	3	4	
I AKTIVA				
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	58.470.923	31.452.911	186	
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	53.871.300	26.635.846	202	
2. Vrijednosni papiri				
3. Kratkoročna potraživanja	2.637.509	2.800.451	94	
4. Kratkoročni plasmani	1.122.605	1.122.605	100	
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama				
6. Zalihe materijala i robe	0	2.596	0	
7. Zalihe sitnog inventara				
8. Kratkoročna razgraničenja	839.509	891.413	94	
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	120.069.970	122.686.099	98	
9. Stalna sredstva	208.310.160	207.219.172	101	
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	89.325.399	86.051.799	104	
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	118.984.761	121.167.373	98	
12. Dugoročni plasmani	83.311	183.315	45	
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana				
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	83.311	183.315	45	
15. Vrijednosni papiri				
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira				
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)				
18. Dugoročna razgraničenja	1.001.898	1.335.412	75	
UKUPNO AKTIVA (A+B)	178.540.893	154.139.011	116	
II PASIVA				
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	44.537.648	36.743.742	121	
19. Kratkoročne tekuće obaveze	20.017.651	12.708.886	158	
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira				
21. Kratkoročni krediti i zajmovi				
22. Obaveze prema zaposlenicima	11.658.324	11.623.664	100	
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama				
24. Kratkoročna razgraničenja	12.861.673	12.411.192	104	
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	14.015.392	15.959.716	88	
25. Dugoročni krediti i zajmovi	10.570.748	15.358.977	69	
26. Ostale dugoročne obaveze	3.444.645	600.740	573	
27. Dugoročna razgraničenja				
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	119.987.853	101.435.552	118	
28. Izvori stalnih sredstava	105.971.266	106.543.065	99	
29. Ostali izvori sredstava	1.164.523	1.264.528	92	
30. Izvori sredstava rezervi				
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	12.852.063			
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima		6.372.040	0,0	
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	178.540.893	154.139.011	115,8	

Rukovodstvo je konsolidovani Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine odobrilo 30. 3. 2022. godine.

**Ministrica finansija
Mirjana Plavčić**

**Konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za
period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine**

Naziv institucije: Srednjobosanski kanton

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	234.442.015
2	Prihodi od poreza	192.550.873
3	Neporezni prihodi	16.147.385
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	25.539.359
5	Kapitalni transferi	202.868
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	1.530
7	Kapitalni primici i transferi (8)	164.528
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	164.528
9	Finansiranje (od 10 do 12)	965.481
10	Primici od finansijske imovine	100.004
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	865.477
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	235.572.024
14	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	199.467.073
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	113.549.911
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	12.247.497
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	21.989.478
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	40.658.034
20	Kapitalni transferi	10.641.690
21	Izdaci za kamate	380.463
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	4.391.400
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	4.391.400
24	Finansiranje (25 + 26)	4.478.097
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	4.478.097
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	208.336.570
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	27.235.454
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	26.635.846
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	53.871.300

Rukovodstvo je konsolidovani Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine odobrilo 30. 3. 2022. godine.

**Ministrica finansija
Mirjana Plavčić**